

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приета с Решение №435 от Протокол №37/23.11.2022 г. на Общински съвет - Борово

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблиците	5
Списък на фигурите	5
Списък на използваните съкращения	7
Въведение	9
1. Анализ на средата	17
1.1. Природо-географски и териториално-административни данни за община Борово.....	17
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини	17
1.1.2. Релеф	18
1.1.3. Климат	18
1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми	22
1.1.5. Риск и изменение на климата	22
1.1.6. Население и населени места в общината	26
1.2. Въздух	27
1.3. Води	28
1.3.1. Повърхностни води	28
1.3.2. Подземни води	34
1.3.3. Зони за защита на водите	37
1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал	43
1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината	43
1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места	44
1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води	45
1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики	45
1.4. Отпадъци	45
1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени	46
1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения	49
1.5. Почви и нарушени терени	52
1.5.1. Видове почви в община Борово	52
1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община борово – степен на развитие и прогноза за развитието им	53
1.5.3. Заблатени почви	53
1.5.4. Ерозирали почви	53
1.5.5. Замърсяване на почвите	56
1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)	57
1.6. Защитени територии и биоразнообразие	57
1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.	57

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

1.6.2. Защитени видове растения и животни	58
1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм.....	58
1.6.4. Защитени територии	59
1.7. Шум, радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения	70
1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия	70
1.7.2 Данни от единната система за мониторинг	71
1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух	71
1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и данни утайки от водни обекти.....	72
1.7.5. Опасни вещества	72
1.8. Зелени площи	73
1.9. Управленски капацитет	74
1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват.....	74
1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности.....	75
1.9.3. Общински наредби в разглежданата област	75
1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината	76
1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО	77
1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми....	78
1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда.....	78
1.10. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда – обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност	83
1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги.....	83
1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води	84
1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчета за отпадъци в населените места.....	85
1.10.4. Задължения на гражданите	85
1.11. Икономически фактори	86
1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда.....	86
1.11.2 Състояние на инфраструктурата	89
1.12. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда	92
2. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT)	94
2.1. Анализ на компонент въздух	94
2.2. Анализ на компонент води.....	95
2.3. Анализ на фактор отпадъци	95
2.4. Анализ на риска и изменението на климата.....	97

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

2.5. Анализ по компонент почви и нарушени терени	98
2.6. Анализ по компонент биоразнообразие	99
2.7. Анализ по фактор шум	100
2.8. Анализ по компонент зелени системи	100
2.9. Анализ по компонент радиационни лъчения	101
2.10. Анализ по компонент опасни вещества	101
2.11. Оценка на състоянието на инфраструктурата като фактор за околната среда	101
2.12. Анализ на организационната и икономическата структура за управление на дейностите по опазване на околната среда	103
3. Визия за околната среда на общината	104
4. Цели	104
5. План за действие	105
6. Организация за изпълнението на програмата	110
7. Приложения към програмата	111

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Регистрирани свлачища на територията на община Борово	26
Таблица 2.	Население в община борово по населени места към 31.12.2021 г.	26
Таблица 3.	Население в община Борово за периода 2011-2021 г.	26
Таблица 4.	Разпределение на населението по тип селища	27
Таблица 5.	Повърхностни водни тела на територията на община Борово	29
Таблица 6.	Състояние на повърхностните водни тела в община Борово, 2020 г.	30
Таблица 7.	Пунктове за мониторинг на повърхностни води.....	32
Таблица 8.	Подземни водни тела на територията на община Борово	34
Таблица 9.	Състояние на подземните водни тела в община Борово, 2020 г.....	37
Таблица 10.	Пунктове за мониторинг на подземни води, 2020 г.....	37
Таблица 11.	Регистър на зоните за защита на подземни води в община Борово	38
Таблица 12.	Санитарно охранителни зони в община борово	38
Таблица 13.	Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове	42
Таблица 14.	Списък на водните тела за водовземане от подземни води	45
Таблица 15.	Годишни количества битови отпадъци за периода 2014-2020 г.....	46
Таблица 16.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.....	47
Таблица 17.	Производствен капацитет на инсталацията	52
Таблица 18.	Действителен риск от ерозия на почвата в община Борово.....	54
Таблица 19.	Степен на интензивност на действителния риск от водоплощ ерозия за територията на община Борово.....	54
Таблица 20.	Разпределение на горския фонд по населени места	58
Таблица 21.	Икономически показатели в община Борово за периода 2014-2020 г.	86
Таблица 22.	Обработваеми земи и брой регистрирани земеделски стопани.....	87
Таблица 23.	Основни видове отглеждани култури - засети площи, 2020 г.	87
Таблица 24.	Основни видове отглеждани животни, 2020 г.....	88
Таблица 25.	Средна брутна годишна работна заплата през периода 2014-2020 г.	89
Таблица 26.	Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2014-2020 г., лева.....	92
Таблица 27.	План за действие на ПООС Борово 2021-2028 г.	106

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване	15
Фигура 2.	Община Борово	17
Фигура 3.	Максимални температури за района на гр. Борово.....	19
Фигура 4.	Средни температури и валежи в района на гр. Борово	19
Фигура 5.	Облачни, слънчеви и валежни дни в района на гр. Борово	20
Фигура 6.	Количество на валежите в района на гр. Борово	20
Фигура 7.	Годишна роза на вятъра за територията на гр. Борово	21

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 8.	Скорост на вятъра за територията гр. Борово	21
Фигура 9.	Средногодишна температура за региона на гр. Борово през периода 1979-2021 Г.....	23
фигура 10.	Район със значителен потенциален риск от наводнение BG1_APSFR_DU_001.	25
Фигура 11.	Повърхностни водни тела в Дунавски район за басейново управление	29
Фигура 12.	Район със значителен риск от наводнение.....	34
Фигура 13.	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина	35
Фигура 14.	Порови води в Неогена - Район Русе - Силистра	35
Фигура 15.	Карстови води в Русенската формация	36
Фигура 16.	Карстови води в Малм-Валанжския басейн.....	36
Фигура 17.	Санитарно охранителни зони в община Борово	40
Фигура 18.	Нитратно уязвими зони.....	41
Фигура 19.	Чувствителни зони.....	42
Фигура 20.	Действителен риск от ветрова ерозия на територията на област Русе.....	55
Фигура 21.	Защитена зона BG0000232 „Батин“	60
Фигура 22.	Защитена зона BG0000610 „Река Янтра“	64
Фигура 23.	Защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“	68

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“
БИОМОН	Мобилно приложение за въвеждане данни от проведен мониторинг (BioMon Mobile)
БО	Битови отпадъци
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ДБ	Държавен бюджет
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ДН	Директивата за наводненията
ДПГОВ	Директивата за пречистването на градските отпадъчни води
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСС	Единната спасителна система
ЕФРР	Европейски фонд за регионални развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МВЕЦ	Малка (Мини) водно електрическа централа
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НПО	Неправителствена организация
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Националната система за мониторинг на околната среда
НСОС	Националната стратегия за околна среда
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
НСУРВС	Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
ОБ	Общински бюджет
ОБС	Общински съвет
ОДБХ	Областна дирекция по безопасност на храните
ОДЗ	Областна дирекция „Земеделие“
ОП	Общинско предприятие
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОУП	Общ устройствен план
ОХВ	Опасни химични вещества
ПБВ	Питейно-битово водоснабдяване

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

ПВТ	Подземно водно тяло
ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПОУПВП	Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
ПУРБ	Плана за управление на речните басейни
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПРН	Район със значителен потенциален риск от наводнения
СГИ	Средно годишна интензивност
СГС	Средногодишните стойности
СОЗ	Санитарно-охранителни зони
СКОС	Стандарт и качество на околната среда
СПИ	Собствени периодични измервания
ТБО	Твърди битови отпадъци / Такса битови отпадъци
ТКЗС	Трудово кооперативно земеделско стопанство
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ФПЧ ₁₀	Фини прахови частици
ECMWF	European Centre for Medium-Range Weather Forecasts
EM-DAT	The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Борово обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Плана за интегрирано развитие на община Борово 2021-2027 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Борово е изготвена в съответствие с:

- чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда;
- т. 8 от чл. 17, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), според която „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

компетентност в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси“;

- Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните **стратегически документи**:

- Национална стратегия за околна среда 2009-2018 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители в България 2012-2020 г.;
- Трети Национален план за действие по изменение на климата;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България;
- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р България (актуализация за програмен период 2014-2020 г.);
- План за интегрирано развитие на община Борово 2021-2027 г.;
- Справки, годишни доклади и отчети на Община Борово.

Други използвани *источници на информация* са както следва:

- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – гр. Русе, ДБТ – гр. Бяла; ОДЗ – гр. Русе, РИОСВ – гр. Русе, Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) и ИАОС и други;
- Информация, предоставена от Общинска администрация Борово;
- Относителните и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Борово, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН.

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Борово, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

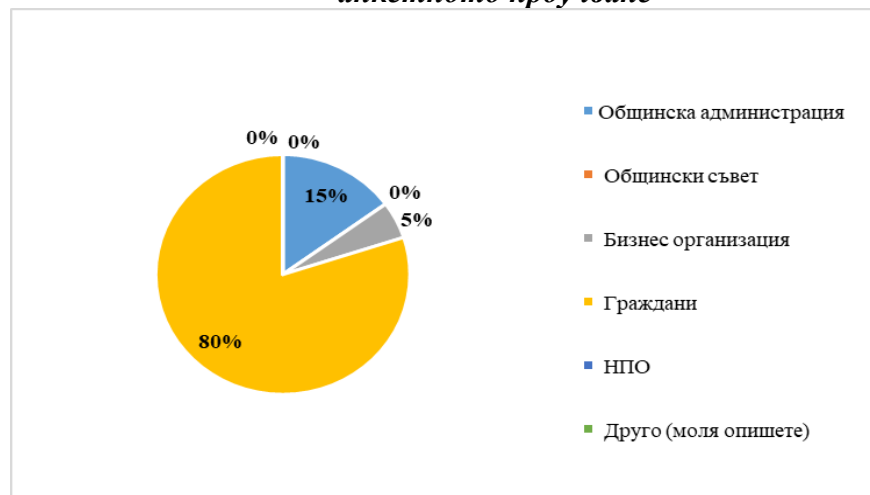
Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на общинска администрация Борово, представители на общински съвет Борово, бизнес организации, граждани и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено през периода декември 2021 г.- февруари 2022 г. и бе публично обявено на сайта на Община Борово и разпространено посредством онлайн платформа за електронно попълване. На следващата фигура са представени съотношенията по групи.

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мнението на гражданите, бизнес организациите и на представителите на администрацията на община Борово. При провеждане на анкетното проучване е отчетен по-слаб интерес от страна на целевите групи и поради тази причина проучването не може да бъде класифицирано, като такова с представителен характер. В **Приложение № 1** към програмата са представени подробно резултатите от проведеното анкетно проучване.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни, ПООС бе **съгласувана с представители на общинска администрация Борово.**

Третата стъпка бе **предаване на документа в РИОСВ – Русе за съгласуване.** След изтичане на едномесечния срок за съгласуване, ПООС бе одобрена с издаденото от РИОСВ – Русе решение.

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Борово бе публикувана на официалния сайт на общината <https://www.borovo.org/> за **съгласуване със заинтересованите страни.**

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Борово бе съгласуван с представителите на общинска администрация Борово, с РИОСВ – Русе, както и със заинтересованите страни, документът бе внесен за приемане в Общински съвет - Борово и одобрен с **Решение №435 от Протокол №37/23.11.2022 г.**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНА БОРОВО

1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини

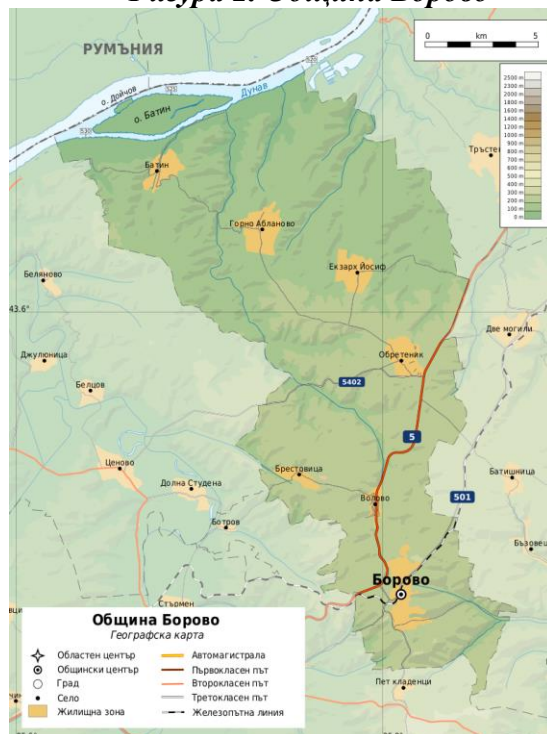
Община Борово е разположена в югозападната част на област Русе. С площта си от 252,227 км² е най-малката сред 8-те общини на областта, което съставлява 8,71% от територията на областта. Границите ѝ са следните:

- на североизток – община Иваново;
- на изток – община Две могили;
- на юг – община Бяла;
- на запад – община Ценово;
- на север – Румъния.

Включва общо 7 населени места, от които един град Борово и селата: Батин, Брестовица, Волово, Горно Абланово, Екзарх Йосиф и Обретеник.

Гр. Борово се намира на около 48 км от областния център – гр. Русе.

Фигура 2. Община Борово

Източник: <https://bg.wikipedia.org/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.1.2. Релеф

Територията на община Борово се намира на границата между западната част на Източната Дунавска равнина и източната част на Средната Дунавска равнина, като заема най-издигнатата част от междуречието между долните течения на реките Янтра и Русенски Лом.

Релефът на общината е равнинно хълмист, с надморска височина от 30-50 м на северозапад до 300 м на югоизток, като благоприятства за развитие на земеделието и улеснява изграждането на транспортна и техническа инфраструктура. Най-високата ѝ точка връх Сивритепе (309,7 м) се намира западно от гр. Борово, а най-ниската ѝ точка от 17 м н.в. – на брега на р. Дунав, североизточно от с. Батин. Крайния северозападен ъгъл на общината се заема от източната част на малката Батинска низина (5 км²), разположена покрай десния бряг на Дунав.

1.1.3. Климат

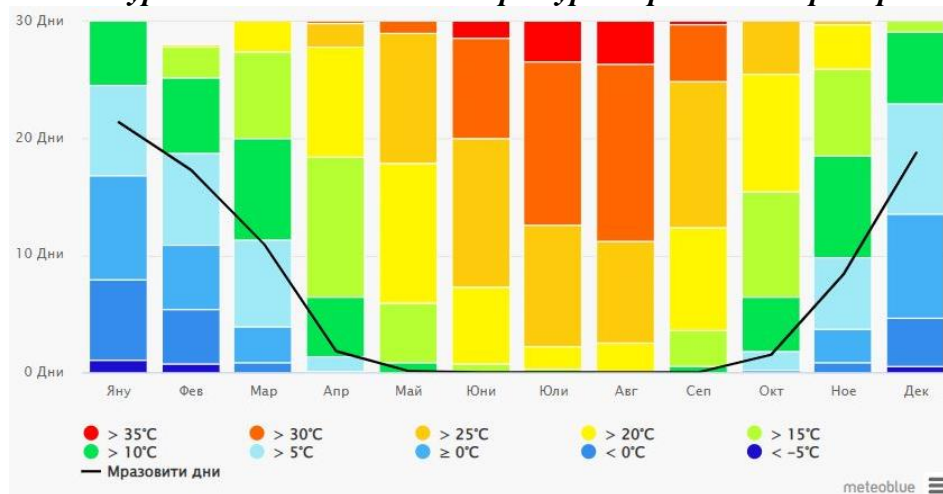
Община Борово попада в умереноконтиненталната климатична област, характеризираща се със студена зима (абсолютна минимална температура - 27°C) и сухо, топло лято (абсолютна максимална температура +44°C). Крайдунавската тераса е открита за североизточните ветрове. Това е причина за горещите лета и студените зими. Сухото и горещо лято налага изкуствено напояване. Летните суховеи и недостатъчните валежи причиняват ерозия на почвата. Есента и пролетта са краткотрайни. Въпреки студената зима пролетта настъпва рано поради малката надморска височина, но е по-студена от есента. Характерни за зимния сезон са силните североизточни ветрове, които нанасят поражения на посевите, създават транспортно-комуникационни и битови проблеми.

Резкият контраст между зимните и летните условия характеризират климата на общината като подчертано континентален. Това се потвърждава и от средната годишна амплитуда, която е около 26°C и е най-голямата за страната.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 3. Максимални температури за района на гр. Борово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На фигурата по-долу са показани средномесечните температури в района на гр. Борово. „Среднодневният максимум“ (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец. По същия начин „Среднодневният минимум“ (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура.

Районът е сравнително сух, като средната годишна сума на валежите е 562 мм, а средният годишен брой на дните с валежи е 138,9. Снежната годишна покривка е с дебелина около 14 см, а средният годишен брой на дните със снежна покривка е 48,4.

Фигура 4. Средни температури и валежи в района на гр. Борово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

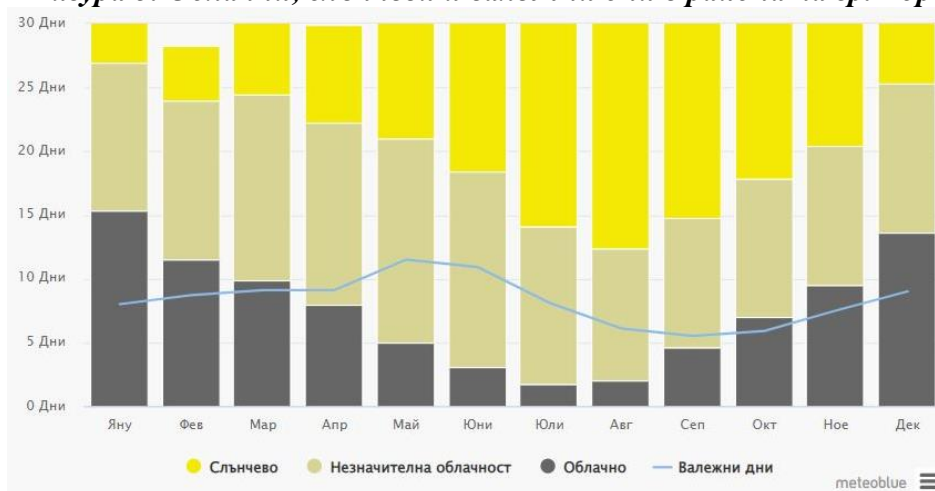
Данни за слънчеви, облачни и валежни дни в района на гр. Борово са показани на следващата фигура. През по-голяма част от година преобладаващи са дните с

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

незначителна облачност. Облачността в района има максимум през зимните месеци декември - март (13-15 дни), а през летните месеци юни - август, спада на 1-3 дни.

Фигура 5. Облачни, слънчеви и валежни дни в района на гр. Борово

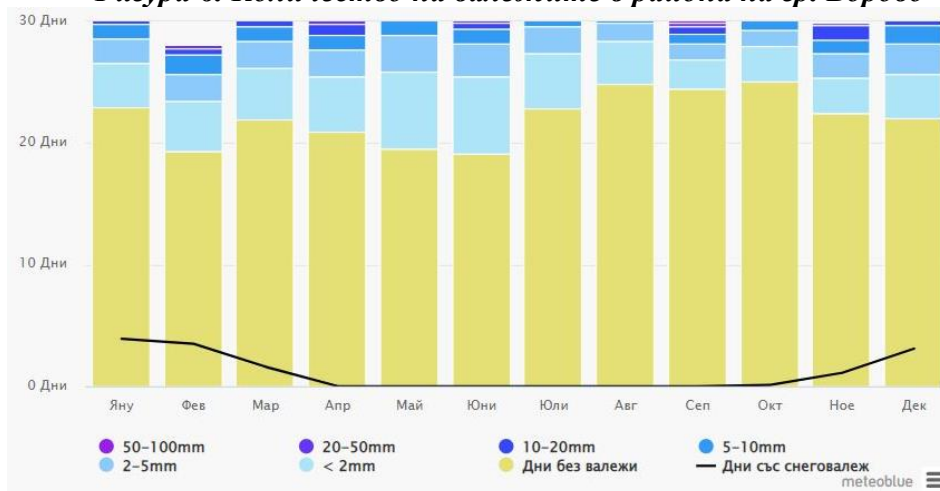
Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Мъглите по поречието на Дунав са типично сезонно явление.

Следващата графика представлява диаграма за валежите и показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количеството валежи. Най-много валежи има през месеците май и юни. В общината преобладават пролетните валежи.

Снеговалежи за района на гр. Борово се наблюдават от месец ноември и могат да продължат до месец март.

Фигура 6. Количество на валежите в района на гр. Борово

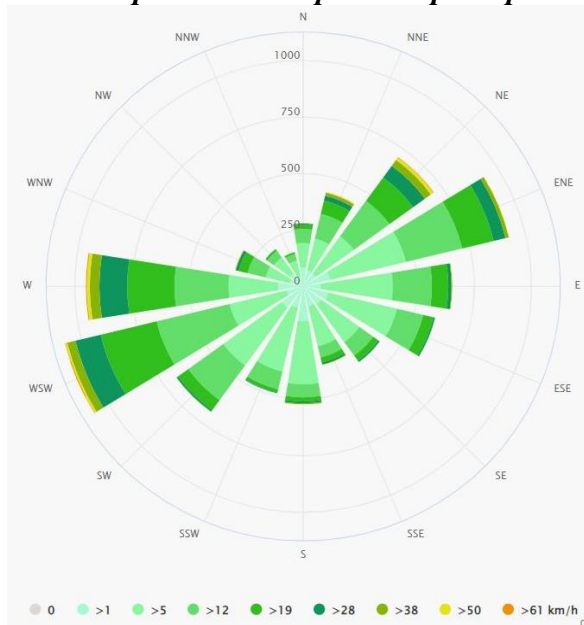
Източник: <https://www.meteoblue.com/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

На следващата фигура е представена годишната роза на вятъра по посока и честота. От фигурата е видно, че в района на Борово преобладаващите ветрове са с посока запад-югозапад.

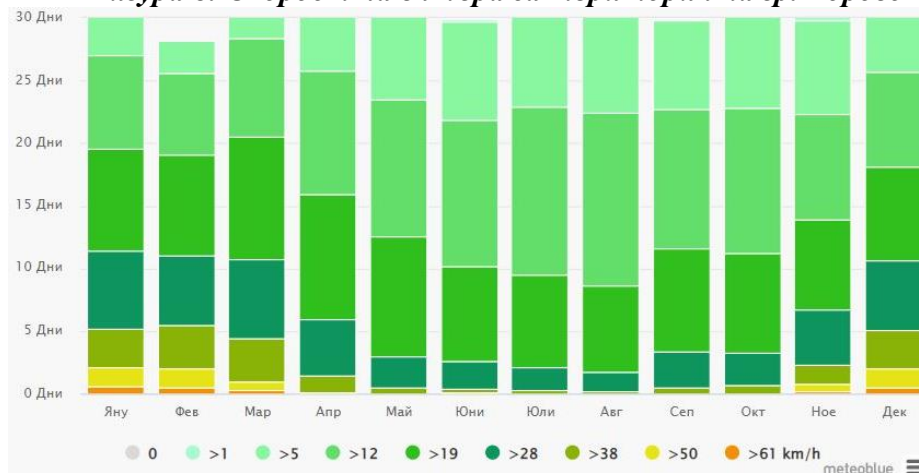
Фигура 7. Годишна роза на вятъра за територията на гр. Борово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На следващата фигура са показани данни за скоростта на вятъра. През месеците декември – февруари в общината могат да се отчетат ветрове със скоост по-висока от 61 км/ч. Най-много дни от година се отчита – > 12 км/ч и > 19 км/ч т.е. преобладаващи са по-силните ветрове.

Фигура 8. Скорост на вятъра за територията гр. Борово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми

Община Борово е бедна на полезни изкопаеми. Стопанско значение имат само находищата на инертни материали от р. Дунав и две кариери за добив на варовиков камък.

По данни на ПИРО Борово за добив на полезни изкопаеми се използват 0,06% от общата площ на общината.

1.1.5. Риск и изменение на климата

Наводненията остават най-значимото природно бедствие за България, като последица от климатичните промени. Отчетено е, че те са нанесли най-големи щети, следвани от свлачища, засушавания и пожари, бури, вихрушки, земетресения (НСИ, 2018).

Според данните от EM-DAT (The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED), през годините България е била засегната предимно от наводнения, екстремни температури, бури, пожари и земетресения.

Прегледът на възникналите бедствия показва, че голяма част от тях са причинени вследствие на природни явления. В тази връзка е необходимо да се отчетат резултатите от извършените проучвания, според които средната годишна температура на въздуха в България през последните две десетилетия (1988-2011 г.) се е повишила средно с 1,3°C в сравнение с тази от периода 1961-1990 г. Установени са и значителни вариации в количеството на валежите през отделните години за периода 1988-2011 г.

Промени се наблюдават и в максималните денонощни валежи, като всички тези резултати показват тенденция към повишаване на риска от свързаните с тях бедствия.

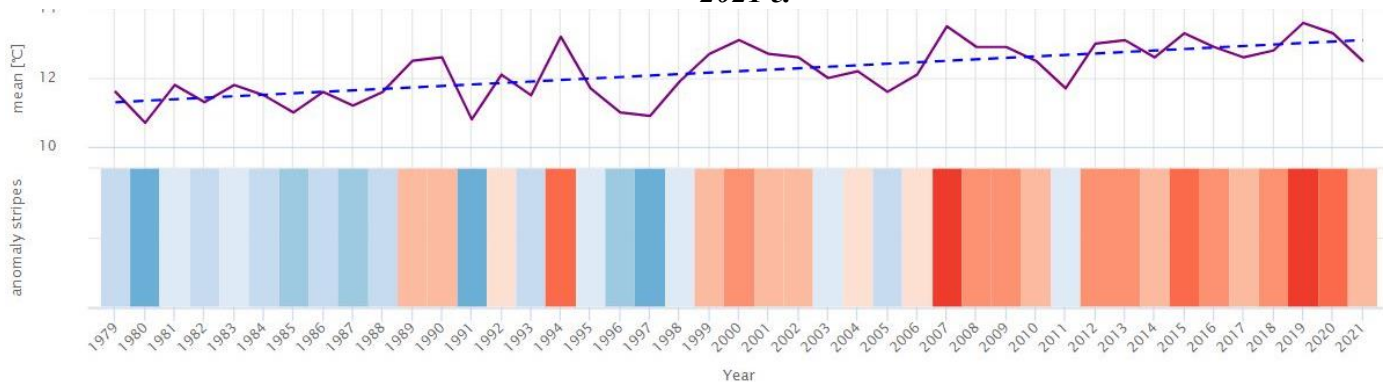
Прогнозираните промени в температурите и валежите показват, че в зависимост от използвания сценарий, средната температура на въздуха в страната ще нарасне към 2082-2100 г. спрямо нормата от 1961-1990 г. с от 2 до 7°C. Според прогнозите се очаква намаление на средногодишните валежи в рамките на 10-20% към края на века, както и увеличаване на броя и интензивността на сухи и горещи периоди през лятото.

На следващите диаграми може да се види изменението на температурите за региона на гр. Борово през последните 40 г. Използваният източник на данни е ERA5, петото поколение атмосферен повторен анализ на ECMWF на глобалния климат, обхващащ времеви диапазон от 1979 г. до 2021 г., с пространствена разделителна способност от 30 км.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 9. Средногодишна температура за региона на гр. Борово през периода 1979-2021 г.

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На горната графика е показана приблизителна средна годишна температура за региона на гр. Борово. Прекъснатата синя линия е линейната тенденция на климатичните промени, която показва, че в Борово става все по-топло.

В долната част на графиката са показани т.нар. ивици на затопляне. Всяка цветна ивица представлява средната температура за една година - синята е за по-студени, а червената - за по-топли години.

В допълнение, скорошна оценка на риска от свързани с климатичните промени природни бедствия, извършена в рамките на проекта FP7 ENHANCE, показва, че Европа може да бъде изправена пред непрекъснато нарастване на свързаните с климата опасности. Резултатите, които се базират на набор от симулации на регионални климатични модели за три прогнозни периода (2020 г., 2050 г., 2080 г.), обхващат седем опасности, свързани с климата: топли вълни, студени вълни, суши, горски пожари, речни наводнения, крайбрежни наводнения и бури. Според направената оценка в доклад на Европейската агенция по околна среда (EEA Report № 1/2017 Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report), до 2080 г. огромни райони в редица европейски страни, сред които и България, ще бъдат обект на увеличаване на вероятността от възникване на опасност от най-малко 20% при три или дори четири от разгледаните седем опасности.

Нанесените щети са показател, че обществото все още не е достатъчно защитено и подготвено да се противопостави на подобни рискове. В този смисъл, вкл. и съгласно Доклад за България за 2019 г., фокусът е върху изграждането на цялостна система за справяне с риска от бедствия, ориентирана по-скоро към превенцията и предотвратяването на тези рискове. Повишената честота на екстремните климатични явления засяга социално-икономическите и природните системи. Оценяването на икономическите разходи от изменението на климата е предизвикателство за отделните сектори, като

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

проучванията показват, че тези разходи могат да бъдат високи дори при незначителни изменения. Ключов хоризонтален проблем за всички сектори е уязвимостта към екстремни метеорологични явления и необходимостта от развиване на устойчивост и готовност чрез цялостно управление и предотвратяване на риска от бедствия.

В изпълнение на ангажиментите по РДВ и Директива 2007/60/ЕО, България прилага дългосрочно планиране за намаляване на риска от наводнения, като е разработила ПУРН за четирите района на басейново управление.

Община Борово попада в административния обхват на Басейнова дирекция „Дунавски район“. Съгласно данни от Предварителната оценка на риска от наводнения на Дунавски район за басейново управление (2022-2027), в списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на Дунавски район за басейново управление, на територията на общината НЕ са регистрирани наводнения.

Община Борово граничи с река Дунав, което я поставя в район със значителен риск от наводнение определен в резултат на изпълнение на предварителна оценка на риска от наводнения.

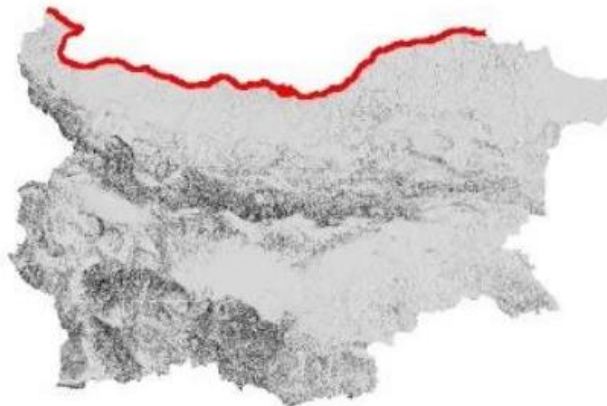
Район BG1_APSFR_DU_001: р. Дунав, който обхваща поречието на р. Дунав. Реката преминава покрай 23 бр. общини. От община Борово реката преминава покрай две населени места – с. Батин и с. Горно Абланово (РЗПРН не включва урбанизираните територии на землищата).

През първия цикъл на прилагане на ДН, българският участък на река Дунав е определен като РЗПРН (BG1_APSFR_DU_001). Съгласувано с компетентните органи на Румъния, българо-румънският участък на р. Дунав е определен като общ международен РЗПРН за България и Румъния и е приет общ код за обозначаването му (RO_BG_DU_1) в съответствие с политиките на МКОРД за поддържане и обмен на информация. Дейностите по прилагане на ДН в този РЗПРН, в т.ч. последващото изготвяне на карти на заплахата и на риска от наводнения и планирането на мерки за намаляване на риска от наводнения се извършват при отчитане на трансграничния характер на района и при обмен на информация с Румъния и другите държави членки на МКОРД.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

**Фигура 10. Район със значителен потенциален риск от наводнение
BG1_APSFR_DU_001**

Източник: Проект BG16M1OP002-4.005-0001 „ПУРН – втори цикъл 2022-2027

Движението на земни маси остава предизвикателство и адресирането му е цел през 2021-2027 г. В сравнение с фокуса през 2014-2020 г. върху укрепването на свлачища на общинска територия, дейностите през 2021-2027 г. са насочени към различни типове движение на земни маси. Сред основните цели са осигуряването на отдалечен мониторинг на тези процеси и изпълнението на последващи действия на място, вкл. по продължение на пътната мрежа, където такива рискове представляват заплаха за населението (вкл. от гледна точка безопасност на движението по пътищата), като това ще допринесе за защитата на живота и здравето на населението, както и на околната среда по отношение на защитата на биоразнообразието.

Разширеният спектър природни бедствия в страната предполага осигуряването на подкрепа за мерки, насочени към ранно предупреждение и наблюдение, допълнително укрепване на капацитета за прогнозиране и подготовка за реакция (вкл. при земетресения) чрез инвестиции за осигуряване на Единната спасителна система (ЕСС) и разширяване обхвата на Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. ЕСС включва всички институции, власти и организации (министерства и агенции, общини, фирми, спешни центрове, организации с нестопанска цел, доброволчески организации), отговорни за превенцията и реакцията в случай на природни бедствия, както и за защитата на човешкия живот и здраве. Мерки за повишаване на обществената информираност и осигуряването на тренировъчни обучения за населението са приоритетни за подкрепа по програмата.

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи –

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

На територията на община Борово са регистрирани 5 свлачища, 3 в района на с. Батин и по 1 в селата Горно Абланово и Обретеник.

Таблица 1. Регистрирани свлачища на територията на община Борово

Свлачище	Местоположение	Дата на регистрация	Тип на терена
RSE03.02854.01	с. Батин, североизточната част, стр. кв. 7, 9, 37	04.10.1975	овраг
RSE03.02854.02	с. Батин, централната част, стр. кв. 49, 56	04.10.1975	овраг
RSE03.02854.03	с. Батин, централната част, стр. кв. 32	16.12.1981	овраг
RSE03.16674.01	с. Горно Абланово, източно от кв. 49	28.01.1999	овраг
RSE03.53117.01	с. Обретеник, източно от ул. „Еделвайс“	16.02.2004	овраг

Източник: <http://gz-pleven.mrrb.government.bg>

1.1.6. Население и населени места в общината

Населението на община Борово, съгласно справка в раздел „Демографска и социална статистика“ на официалния интернет сайт на НСИ, към 31.12.2021 г. е 4 873 жители.

Населените места в общината са общо 7, което е по-малко спрямо средния за страна брой населени места/община от 19 селища. Гъстотата на населението към 2021 г. е 19,3 души/км², което е под средното за страната.

Таблица 2. Население в община Борово по населени места към 31.12.2021 г.

Населени места	Население
с. Батин	428
гр. Борово	1 698
с. Брестовица	196
с. Волово	128
с. Горно Абланово	816
с. Екзарх Йосиф	383
с. Обретеник	1 224
Общо население	4 873

Източник: НСИ

През последните години населението в община Борово бележи трайна тенденция към намаляване. Населението по време на предходното преброяване през 2011 г. е било 6 030 души или за периода от 10 години е отчетено намаляване на населението с 19,2%.

Таблица 3. Население в община Борово за периода 2011-2021 г.

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Население	6 030	5 936	5 798	5 674	5 591	5 440	5 304	5 160	5 024	4 992	4 873

Източник: НСИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Таблица 4. Разпределение на населението по тип селища

Разпределение на населението по тип селища	До 3 000 души	От 3-25000 души	От 25000-50000 души	Над 50000 души
Селища в община Борово	7	0	0	0

Източник: НСИ

1.2. ВЪЗДУХ

Съгласно класификацията по чл. 30, ал. 1 от Наредба № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г., в сила от 1.01.2000 г.) община Борово не попада в район за оценка и управление на КАВ, респ. не е включена в националната система за мониторинг, поради което няма и представителни данни за качеството на атмосферния въздух. На територията на общината няма постоянно действащи пунктове за контрол на атмосферния въздух.

В годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ – Русе няма данни за източници на емисии над допустимите, разположение на територията на общината.

През територията на общината преминават:

- Републикански път I-5, който минава покрай с. Обретеник, през с. Волово и покрай гр. Борово (пътна отсечка на територията на община Борово – 32,8 км);
- Републикански път II-52, който минава през с. Батин (пътна отсечка на територията на община Борово – 19,8 км).

На територията на община Борово има регистрирани 1 119 бр. автомобили, като 520 бр. са само в гр. Борово.

Контролът върху замърсяването от МПС се осъществява от органите на Пътна полиция и се извършва по следните показатели - димност, въглероден оксид, азотни оксиди, въглеводороди.

Други източници на атмосферно замърсяване са локалното отопление с твърдо гориво и неправомерното изгаряне на растителни отпадъци (изсъхнали градински отпадъци и листа) през студеното полугодие. При липса на вятър, димът, който се отделя, се задържа ниско над жилищните сгради, характеризиращи се с преобладаваща ниска индивидуална застройка, и предизвиква задушлива миризма. Като заплахи за увеличаване на замърсяването в община Борово могат да бъдат посочени: увеличаването на автомобилният трафик, нарастването на остарелия автомобилен парк и увеличеното потребление на отоплителни материали през зимния период.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Като проблеми могат да се отбележат:

- Липса на постоянен пункт за мониторинг на въздух;
- Няма достатъчно данни за замърсяването на въздуха и относителния дял на промишлеността, комунално-битовия сектор и транспорт.

1.3. ВОДИ

1.3.1 Повърхностни води

Община Борово е с равнинно-хълмист терен с общ наклон на север. През територията ѝ не преминават реки. По суходолията се отичат само временно повърхностни води, които не сформират постоянен отток.

Територията на общината почти изцяло попада в поречието на река Дунав – воден обект „Река Дунав от границата при с. Ново село до границата при гр. Силистра“ с код BG1DU000R001.

Малка част от землището на с. Брестовица попада в поречието на р. Янтра – повърхностно водно тяло „Река Янтра от гр. Долна Оряховица до с. Джулюница“ с код BG1YN130R1029.

Дерето на гр. Борово е част от поречие Русенски Лом, ляв приток на река Баниски Лом с код BG1RL200R007 и наименование „Река Черни Лом и река Поповски Лом от вливане на р. Поповски Лом, р. Бански Лом до яз. Баниска и р. Куруконарка“.

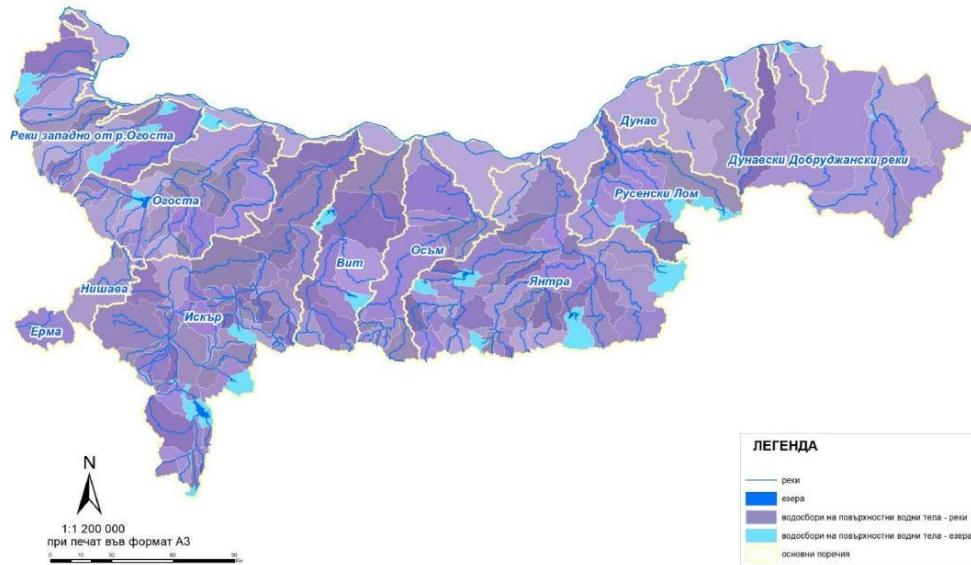
На територията на община Борово има следните язовири:

- С. Брестовица – 1 бр. В местност „Над хижата“;
- С. Екзарх Йосиф – 1 бр. в местност „Тенчика“;
- С. Обретеник - 2 бр. в местност „Фотула“; 1 бр. в местност „в село“.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 11. Повърхностни водни тела в Дунавски район за басейново управление

Източник: БДДР

Таблица 5. Повърхностни водни тела на територията на община Борово

Код	Наименование	Географски обхват
BG1DU000R001	Р. Дунав	Р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра
BG1YN130R1029	Р. Янтра	Р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие
BG1RL200R1005	Р. Бански Лом	Р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток на р. Куруконарка

Източник: БДДР

Състояние на повърхностни води

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо.

В следващата таблица са дадени резултатите от оценката на екологичното и химичното състояние на повърхностните водни тела част, от които преминават през територията на община Борово през 2020 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 6. Състояние на повърхностните водни тела в община Борово, 2020 г.

Поречие		Дунав	Русенски Лом	Янтра
Код на повърхностното водно тяло		BG1DU000R001	BG1RL200R1005	BG1YN130R1029
Географско описание на повърхностното водно тяло		р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток р. Куруконарка	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие
Дължина на реките, км/ Площ на язовира, км ²		681,816	17,238	59,759
Водосборна площ, км ²		4211,654	223,898	572,105
Оценка по отделни биологични елементи за качество	МЗБ			
	МФ			
	ФБ			
	Риби			
	ФП			
Оценка по биологичните елементи за качество	1-5,U	3	3	3
Достоверност на оценката	0,1,2,3		2	2
Оценка по отделни физико-химични показатели	Кислороден режим	РН		
		Електроп		
		Съд.на O,mg/l		
		БПК		
	Биогенни замърсители	NH4		
		NO2		
		NO3		
		N-total		
		P-PO4		
		P-total		
	Специфични замърсители	>СКОС	Al	CN
		G,F,U	F	F
Обща оценка по физико-химични показатели и специфични замърсители	1-3,U	3	3	3
Обща Екологична оценка	1-5, U	3	3	3
показатели със ст-ст над СКОС (във вода)				хлоралкани
Химично състояние-оценка на приоритетни вещества (във вода)	2,3,U			

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Легенда:

Състояние	Класификация на екологичния потенциал	Цветен код		клас
		Изкуствени водни обекти	Силно модифицирани водни обекти	
1	Отлично			клас
2	Добър и по-висок	Зелено със светло сиви линии	Зелено с тъмно сиви линии	1-2
3	умерен	Жълто със светло сиви линии	Жълто с тъмно сиви линии	3
4	лош	Оранжево със светло сиви линии	Оранжево с тъмно сиви линии	4
5	много лош	Червен със светло сиви линии	Червен с тъмно сиви линии	5

Източник: БДДР

Река Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие **BG1YN130R1029**

Водното тяло се намира в уязвима зона за натоварване с нитрати от земеделски дейности. Наблюдава се в три пункта за мониторинг:

- р. Янтра при с. Каранци с код BG1YN00319MS030;
- р. Янтра при с. Долна Студена с код BG1YN08319MS1010;
- р. Янтра при с. Нов град с код BG1YN00001MS010.

Анализът на резултатите на физикохимичните елементи за качество за периода 2019-2020 г. показва, че повърхностното водно тяло отговаря на изискванията за умерено състояние. Концентрации над нормите за добро състояние са измерени за показатели азот нитратен и общ азот. Най-високи стойности по двата показателя са измерени в пункта при с. Долна Студена през 2016 и 2020 г. В пункта при с. Каранци средногодишните стойности (СГС) на концентрации по показателите азот нитратен и общ азот отговарят на изискванията за добро състояние на водното тяло.

При анализа на данните от изпитване на специфичните замърсители, водното тяло се оценява в добро състояние. Констатирант се еднократни високи концентрации на показатели алуминий и цинк, СГС на концентрациите не превишават определените СГС-СКОС за показателите.

За периода на 2019-2020 г. от трите пункта, разположени в това тяло са пробонабрани два (при с. Каранци и при Новград). От биологичните елементи за качество са анализирани и оценени макрозообентос, макрофити и фитобентос. Според получените резултати водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние. Тази оценка съвпада с оценката от мониторинга, проведен през предишни години.

На база резултатите от измерените концентрации на приоритетни вещества, към 2020 г. водното тяло се оценява в добро химично състояние. Констатирани са еднократни превишения на нормите за показатели никел и олово, но СГС концентрациите са значително под нормативно определените СКОС.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Установени са стойности над СГС-СКОС на приоритетното вещество хлоралкани С10-13 в пунктовете при с. Каранци и с. Нов град. Прави впечатление, че измерените концентрации са пикови, в два последователни месеца - в пункта при с. Каранци м. ноември и м. декември 2019 г., а в пункта при с. Нов Град м. октомври и м. ноември 2019 г. Констатираните превишения не се потвърждават при следващите измервания и е възможно да се дължат на залпово замърсяване или компрометиране на пробите. Оценката на химичното състояние е недостигаща добро.

Водно тяло р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток р. Куруконарка, с код **BG1RL200R1005**.

Пунктът за мониторинг, наблюдаващ водното тяло е разположен на р. Баниски Лом преди вливане в Черни Лом, на моста преди с. Широково с код BG1RL92221MS1050.

При анализа на физикохимични показатели се наблюдават превишени концентрации на биогенни вещества – Азот-нитратен и Общ азот спрямо изискванията на Наредба Н-4. ВТ отговаря на изискванията за умерено състояние. Констатират се наднормени концентрации на специфичния замърсител алуминий (Al), изчислената СГС на концентрацията за показателя превишава изискванията на СКОС за добро състояние.

За периода 2019-2020 г. са пробонабрани и анализирани и двата пункта, които попадат в това водно тяло. От биологичните елементи за качество са анализирани и оценени макрозообентос и фитобентос. Според тези данни тялото отговаря на умерено състояние. Тази оценка съвпада с оценката от мониторинга, проведен през предходни години.

На база резултатите от измерените концентрации на приоритетни вещества, водното тяло е в добро химично състояние.

Пунктове за мониторинг на повърхностни води

Мониторинга на повърхностните води на БДЧР е съобразен с изискванията на Европейска Рамкова директива за водите, Директива 2000/60/ЕС.

На територията на община Борово има 1 пункт за мониторинг на повърхности води.

БДДР извършва регулярен мониторинг на повърхностните водни тела за хидробиологичен мониторинг и контрол и оперативен мониторинг.

Таблица 7. Пунктове за мониторинг на повърхностни води

Код на пункта	Име на водно тяло	Код на ВТ
BG1RL92221MS1050	Р. Бански Лом	BG1RL200R1005

Източник: БДДР

*ВТ – Водно тяло

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Риск от наводнения

Наводненията са природно явление, което не може да бъде предотвратено. Вероятността за тяхната поява и степента на пораженията им зависят от редица фактори, познаването и управлението на които позволява да се въздейства върху общите негативни последици от наводненията.

Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, позната още като Европейска Директива за наводненията, която е в сила от 26.11.2007 г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010 г. В БДДР се разработва План за управление на риска от наводнение.

Изготвянето на картите на районите под заплаха и картите на районите с риск от наводнения е ключов етап от изпълнението на изискванията на Директивата – въз основа на тях се разработва Плана за управление на риска от наводнения, който разглежда всички аспекти на управлението на риска от наводнения, отчитайки характеристиките на конкретния речен басейн.

Съгласно чл. 146е от ЗВ, картите на заплахата от наводнения обхващат зони, които могат да бъдат наводнени при следните сценарии:

- Наводнения с малка вероятност за настъпване са наводнения, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 1000 години, както и при непредвидими събития;
- Наводнения със средна вероятност за настъпване са наводнения, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 100 години;
- Наводнения с висока вероятност за настъпване - това са наводнения, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 20 години, където е целесъобразно.

По данни от Предварителна оценка на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2022-2027 г. на територията на община Борово не са регистрирани наводнение, случили се в периода 2011-2019 г.

В изпълнение на изискванията на чл. 5 от Директивата и чл. 146г, ал. 1 от Закона за водите, Директора на БДДР определя райони, за които се счита, че съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения. Определянето на РЗПРН се извършва на база на резултатите от предварителната оценка на риска от наводнения (ПОРН) по „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН“, утвърдени от Министъра на Околната среда и водите съгласно чл. 187 ал.2 т.6 от Закона за водите.

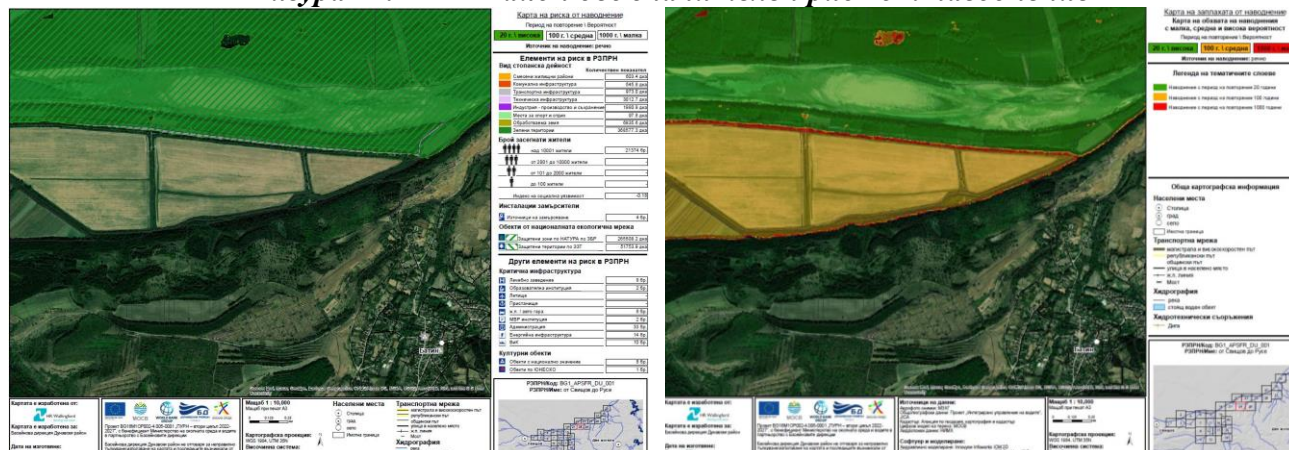

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Територията на община Борово попада в един район със значителен потенциален риск от наводнения.

Фигура 12.

Район със значителен риск от наводнение

Източник: БДПР

1.3.2. Подземни води

Община Борово попада в района на разпространение на BG1G0000QAL009 – Порови води в Кватернера Вардим – Новградска низина, BG1G0000K1B041 – Карстови води в Русенската формация и BG1G0000J3K051 – Карстови води в Малм – Валанжския басейн.

Таблица 8. Подземни водни тела на територията на община Борово

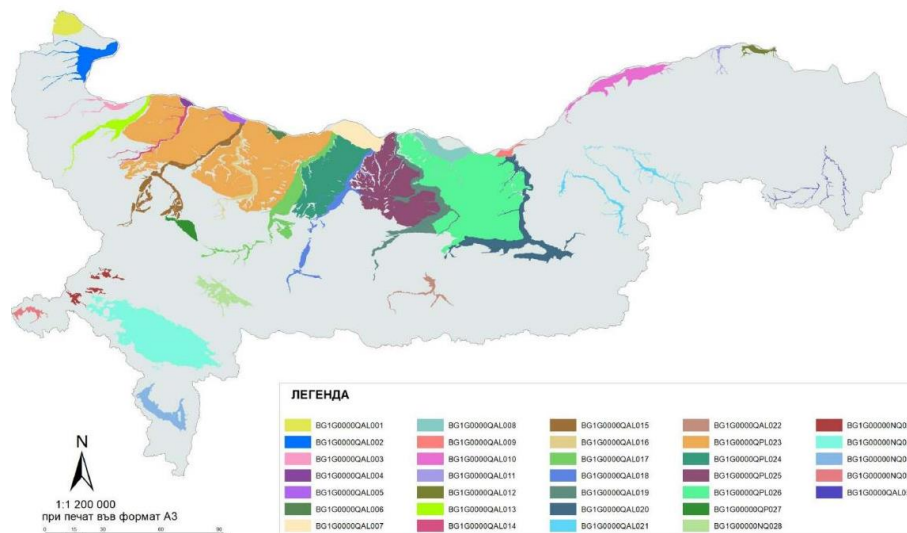
Код на подземно водно тяло	Име на подземното водно тяло
BG1G0000QAL009	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина
BG1G0000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация
BG1G0000K1NB050	Карстови води в Разградската формация
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн

Източник: БДПР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 13. Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина

Източник: БДДР

Фигура 14. Порови води в Неогена - район Русе - Силистра

Източник: БДДР

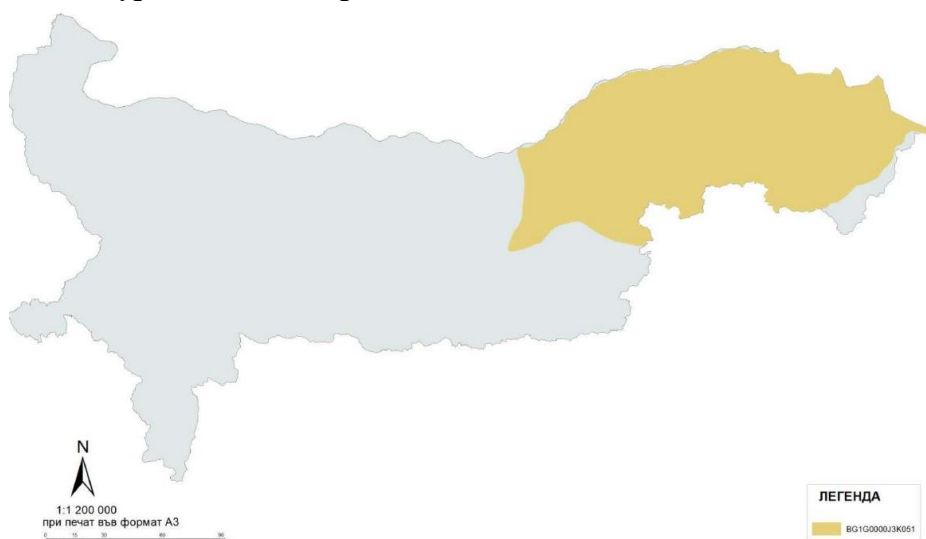
**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 15. Карстови води в Русенската формация

Източник: БДДР

Фигура 16. Карстови води в Малм-Валанжеския басейн

Източник: БДДР

По данни на БДДР всички подземни водни тела са в „добро“ количествено състояние, по отношение на химичното състояние се наблюдават влошени показатели пред две от вдоните тела.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 9. Състояние на подземните водни тела в община Борово, 2020 г.

Код на ПВТ	Наименование на ПВТ	Количествено състояние	Химично състояние
BG1G0000QAL009	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина	добро	добро
BG1G00000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра	добро	добро
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	добро	лошо
BG1G000K1HB050	Карстови води в Разградската формация	добро	лошо
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	добро	добро

Източник: БДДР

Подземно водно тяло BG1G0000K1B041 - Карстови води в Русенската формация

Пункт за мониторинг с код BG1G0000K1BMP446 и име ШК „Фотуля“ - ВиК Русе-ВС Обретеник с. Обретеник, община Борово, област Русе – в пробите от водата, взета от пункта се констатира наднормени концентрации на показател „ортофосфати“. Измерената СГС на концентрацията за 2021 г. е 0,829 mg/l при норма от 0,5 mg/l. Резултатите потвърждават оценката за лошо химично състояние на подземното водно тяло, оценено въз основа на данните от мониторингов пункт BG1G0000K1BMP228 и показват по-широк обхват на разпространение на замърсяването.

Пунктове за мониторинг на подземни води

БДДР осъществява мониторинг на подземните води в община Борово. На територията на общината през 2020 г. има един пункт за мониторинг на подземните води.

Таблица 10. Пунктове за мониторинг на подземни води, 2020 г

Код на пункт	Име на пункт	Код на ПВТ
BG1G0000K1BMP446	ШК „Фотуля“	BG1G0000K1B041

Източник: БДДР

1.3.3. Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите са регламентирани в чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 5 от Закона за водите и се определят и актуализират на всеки шест години с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ).

Зони за защита на питейните води са териториите, които са определени за защита на водните тела, от които се добива вода за питейно-битови нужди, включително санитарно-охранителните зони, учредени около водохващанията за добив на питейна вода.

Зони за защита на водите, съгласно чл.119а, ал.1, т.1 от ЗВ

Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

На територията на община Борово няма повърхностни водни тела, които да са

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

обявени за зона за защита на питейните води от повърхностни тела, съгласно чл. 119а, ал. 1, т.1 от Закона за водите.

Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на подземните води за питейно-битово водоснабдяване. За зоните за защита на питейните води екологичната цел е: „намаляване на необходимостта от пречистване на водите преди тяхното използване и осигуряване на проектното количество във водовземните съоръжения.“

На територията на община Борово има три водни тела, които са в регистъра на зони за защита на подземните води.

Таблица 11. Регистър на зоните за защита на подземни води в община Борово

Код на зоната за защита на подземни води, предназначени за ПБВ	Код на подземното водно тяло	Име на подземното водно тяло
BG1DGW0000QAL009	BG1G0000QAL009	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина
BG1DGW0000N1035	BG1G0000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра
BG1DGW0000K1B041	BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация
BG1DGW0000J3K051	BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн

Източник: БДДР

Санитарно-охранителни зони (СОЗ)

Към 2021 г. на територията на община Борово са определени 3 бр. санитарно-охранителни зони по реда на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (Наредба № 3/16.10.2000 г.)

Таблица 12. Санитарно охранителни зони в община Борово

Водовземно съоръжение	Водоползване	Тип	Титуляр	Населено място	Поречие	Водно тяло
ШК 1 тип Раней	ПС „Батин“	подземен-незащитен	„ВиК“ ООД гр. Русе	Батин	Дунав	BG1G0000QAL009
ШК 2 тип Раней						
ШК „1-ви подеи“	гр. Борово	подземен-защитен	-	Борово	Русенски Лом	BG1G0000K1B041

Източник: БДДР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Съгласно Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 от Наредба № 3, в границите на пояс II-ри и пояс III-ти на санитарно-охранителните зони се забраняват (З), ограничават (О) или ограничават при доказана необходимост (ОДН), следните видове дейности:

- За защитени водни обекти:
 - ШК ВС Борово – ВиК Русе - Борово

№	Видове дейности	Пояс II	Пояс III
1	Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества, в подземните води	З	З
2	Дейности, нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземния воден обект	З	О
3	Добив на подземни богатства	З	ОДН
4	Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водовземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект	О	ОДН

Източник: БДДР

- За незащитени подземни водни обекти:
 - ШК Раней 1 – ПС Батин – ВиК Русе – Батин;
 - ШК Раней 2 – ПС Батин – ВиК Русе – Батин (Резервен)

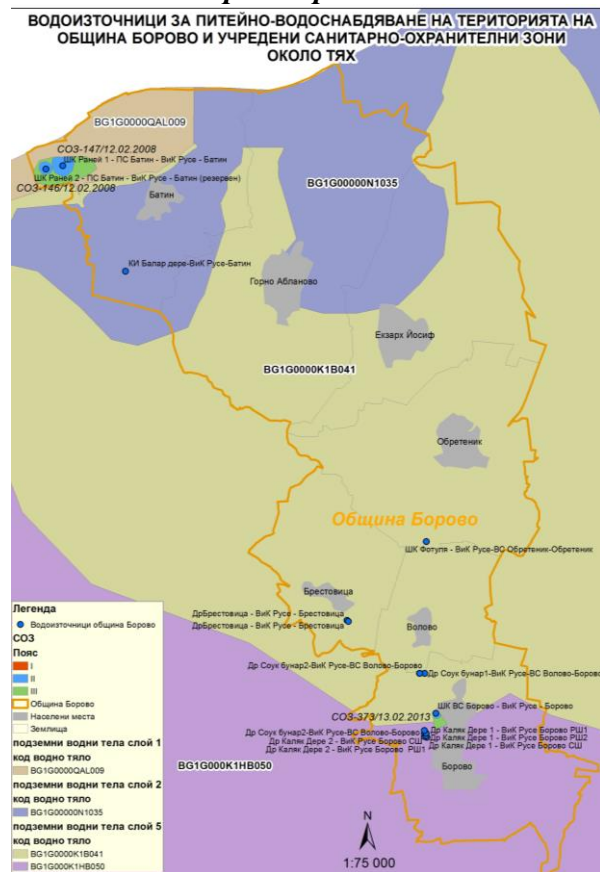
№	Видове дейности	Пояс II	Пояс III
1	Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разтворими и силно сорбируеми и вредни вещества в подземните води	З	
2	Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества, бавно падащи се, трудно разградими, слабо сорбируеми и несорбируеми вещества в подземните води		З
3	Дейности, нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземния воден обект		О
4	Добив на подземни богатства	З	ОДН
5	Торене при съдържание на нитрати в подземните води над 35 mg/l	З	
6	Използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухавателни средства	З	
7	Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества	З	
8	Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водовземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект, с изключение на проучвателни и експлоатационни водоизточници, заменящи при амортизиране на гореупоменатите	О	ОДН

Източник: БДДР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 17. Санитарно охранителни зони в община Борово

Зони за отдих, водни спортове и/или за къпане

Съгласно нормативните изисквания на Наредба № 5 от 30.05.2008 г. (изм. ДВ. бр. 5 от 18 Януари 2013 г.) за управление качеството на водите за къпане (ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г.), която е в съответствие с Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане, е регламентирано:

- Водите за къпане са специално обособени части от повърхностно водно тяло, използвани масово от хората за къпане – море, язовири, реки, езера за къпане;
- Зоните за къпане, са частта от повърхностното водно тяло, където се намират водите за къпане.

На територията на община Борово няма определени зони с води за къпане.

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

На територията на община Борово няма учредени зони, за опазване на стопански значими водни биологични видове.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Уязвими зони

Със Заповед на Министъра на околната среда и водите са определени географските граници на тези уязвими зони, където попада голяма част от Дунавската равнина, т.е. Дунавския район на басейново управление на водите. При определяне на критериите за идентификацията на уязвимите зони, подложени или застрашени от замърсяване в резултат на селскостопанска дейност, се изхожда от твърдението, че повишеното нитратно натоварване от земеделски източници е съсредоточено в територии с интензивно растениевъдство и животновъдство.

„Уязвими зони“ са области с определена почвено-геоморфоложка характеристика в близост до водни обекти, при които земеделската дейност води до риск за замърсяване на водите с нитрати. Те обхващат почти всички земи от низинния, равнинно-хълмистия и нископланинския пояс и в сравнение с другите европейски държави заемат значителна част от територията на страната.

В следващата таблица са описани подземните водни тека, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, съгласно Приложение 1 към Заповед № РД 146/25.02.2015 г.

Код на водното тяло	Наименование на водното тяло
BG1G00000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация
BG1G000K1NB050	Карстови води в Разградската формация
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн

Източник: БДДР

Фигура 18. Нитратно уязвими зони

Източник: БДДР

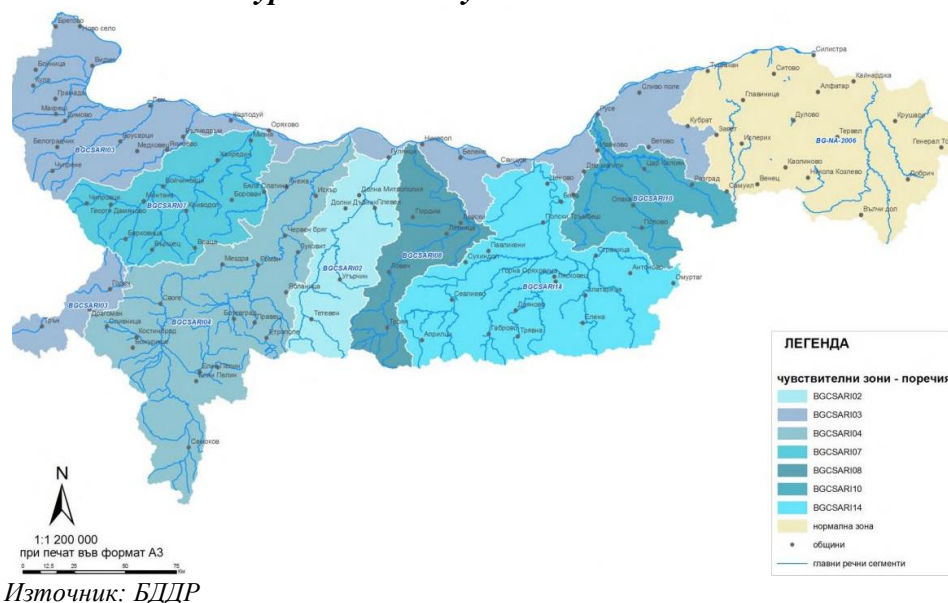

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Чувствителни зони

За чувствителни зони се определят тези водни обекти, в които се цели защита от еутрофикация – явление, което е предизвикано от повишаване на съдържанието във водите на биогенни елементи – азот и фосфор и съответно предизвиква растеж на зелени растения във водите. Това от своя страна води до изчерпване на разтворения кислород във водоприемника и предизвиква вторично замърсяване на водите. Съгласно районирането на Дунавски район за управлението на водите, територията на община Борово попада в чувствителна зона.

Фигура 19. Чувствителни зони

Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове

По чл. 119а, ал. 1, т. 5 от Закона за водите, на територията на общината попадат зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване. За територията на община Борово са описани в следващата таблица.

Таблица 13. Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове

Код на защитената зона	Име на защитената зона	Площ на цялата защитена зона, км ²	Площ на частта от ЗЗ попадаща в БДПР, км ²	Тип на защитената зона
BG0000232	Батин	26,911	26,833	Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Код на защитената зона	Име на защитената зона	Площ на цялата защитена зона, км ²	Площ на частта от ЗЗ попадаща в БДПР, км ²	Тип на защитената зона
				защитена зона по Директива за птиците
BG0000610	Река Янтра	138,999	138,999	Защитена зона по Директива за местообитанията, която се допира до защитена зона по Директива за птиците
BG0002024	Рибарници Мечка	27,38	25,768	Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията

Източник: БДПР

1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал

На територията на община Борово няма източници на минерални води.

1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Състоянието на водните тела се определя в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водовземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Точкови източници: към първата група принадлежат тези обекти, заустващи отпадъчни води директно в повърхностни водни обекти.

Дифузни източници на замърсяване: населени места, без изградена канализационна система и интензивно земеделие.

Морфологични изменения: водят до проблеми, възникнали в резултат на водочерпения за питайно-битови, промишлени, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Регулиране на оттока: тези проблеми възникват в следствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (МВЕЦ).

Въздействия, свързани с хидроморфологични промени, значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради. Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

По данни на БДДР на територията на община Борово няма издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води.

Основен замърсител на водни обекти на територията на община Борово е липсата на цялостна изградена канализационна мрежа. Липсата на канализационни мрежи води до отвеждане на отпадъчните води в земните пластове или заустване в прилежащи отводнителни канали, дерета и реки. В много от селищата отпадъчните води се отвеждат и в попивни ями.

1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

„Водоснабдяване и канализация“ ООД гр. Русе не поддържа и експлоатира канализационна мрежа на територията на Община Борово. Отпадъчните води на територията на общината се формират от жилищни и обществени сгради - общо 4 010 бр., животновъдните обекти - общо 10 бр., 8 земеделски кооперации и 7 фирми, сред които съществен дял има „Бороимпекс“ АД гр. Борово. До момента частично изградена канализация за дъждовни и условно-чисти води има само в гр. Борово (степен на изграденост е 40%). Събирането и отвеждането на отпадъчните води от обектите и жилищните сгради в останалите населени места е към септични и изгребни ями съгласно чл. 87 от ЗУТ.

Според изискванията на ДПГОВ, за агломерации, които към момента наброяват повече от 2 000 е. ж. трябва да се осигури отвеждане и пречистване на отпадъчните води, независимо от демографските прогнози. Но директивата съдържа разпоредба, позволяваща прилагане на индивидуални подходящи системи, на местата, в които отвеждането би било прекомерно скъпо или не би донесло очакваните екологични ползи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В България сега единствената законна алтернатива на централната канализация в страната е изграждането на водоплътни изгребни ями. Те осигуряват високо ниво на опазване на околната среда, ако редовно се изпразват и ако съдържанието им се транспортира и депонира в добре работещи пречиствателни станции за отпадъчни води. Изпълнението на това решение в стриктно съответствие с наредбите, също е свързано с много високи експлоатационните разходи.

1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води

На територията на община Борово няма изградени ПСОВ.

1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики

Водоснабдяването в община Борово се осъществява от „ВиК“ ООД гр. Русе. Всички населени места в община Борово са водоснабдени с необходимите водни количества. Качеството на водата за питейно-битови нужди е оценено като „добро“. Азбесто-циментовите тръби са с най- голям относителен дял във водопроводната мрежа на общината. Техническото им състояние е незадоволително. Подобен е проблемът и с частните водопроводни отклонения, изпълнени от поцинковани тръби.

На територията на община Борово се експлоатират 8 каптажа, 3 шахтови кладенеца, 1 тръбен кладенец и 2 бр. „Раней“. Изградени са и работят 6 бр. ПС, 3 водонапорни кули с общ обем 450 м³, 10 водоема с общ обем 1818 м³, от които 3 бр. черпателни резервоара с обем 543 м³. Общата дължина на външната мрежа възлиза на 42 556 м, а вътрешната на около 143 861 м. Изградени са 27 232 м сградни отклонения.

За община Борово има 1 бр. издадено разрешително за водовземане от подземни води, като то е за питейно-битови цели.

Таблица 14. Списък на водните тела за водовземане от подземни води

Титуляр	Име на водоизточника	Местоположение на водоизточника	Воден обект	Водно тяло	Цел на разрешителното
ВиК ООД	КИ Балар дере-ВиК Русе-Батин	С. Батин	Неогенски водоносен хоризонт	BG1G00000N1035	питейно-битови

Източник: БДДР

1.4. ОТПАДЪЦИ

Към момента се разработва и Програма за управление на отпадъците на община Борово за периода 2021-2028 г. ПУО е неразделна част от ПООС на общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Всички мерки, заложили по фактора, са съгласно Програма за управление на отпадъците на община Борово за периода 2021-2028 г., представена в приложение към настоящия документ.

1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени

Битови отпадъци

Количество генерирани битови отпадъци в община Борово

Общото количество на образуваните смесени битови отпадъци на територията на община Борово няма ясно изразена тенденция. Най-много отпадъци са генерирани през 2018 г. – 1 435,44 т, а най-малко през 2016 г. – 431,52 т. генерирани отпадъци.

Количествата генерирани отпадъци през 2020 г. е много близко като стойност с количествата през 2014 г.

Количествата депонирани отпадъци на територията на община Борово варират, както количествата генерирани отпадъци. През последните две години от разглеждания период 2014-2020 г. количествата депонираните отпадъци са по-малко от генерираните. През 2020 г. са депонирани 840,83 т., което е 69% от общото количество отпадъци.

Таблица 15. Годишни количества битови отпадъци за периода 2014-2020 г.

Година	Смесен битов отпадък, тон	Депониран битов отпадък, тон
2014	1 281,61	1 281,61
2015	884,88	884,88
2016	431,52	431,52
2017	712,72	712,72
2018	1 435,44	1 435,44
2019	1 367,81	432,12
2020	1 219,1	840,83

Източник: Община Борово

За територията на община Борово няма ясно изразена тенденция към на образувани битови отпадъци на човек от населението. През 2020 г. количествата са 244 кг/жител/година. Най-високи стойности са отчетени през 2018 г., когато са достигнали 278 кг/жител/година, което е значително под средното за страната (407 кг/жител/година). В сравнителен план община Борово е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 ж. – 346 кг/жител/година.

През 2019 г. по данни от ИАОС са събрани 23 т. хартия и картон и 1,200 т. пластмаса. За разглеждания период 2014-2020 г. количествата на събраните отпадъци от опаковки се увеличават.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

В община Борово има изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На територията на общината са разположени съдове за разделно събиране тип „ракла“ – жълти за хартия, картон, пластмаса, метални кенчета и зелени – за стъкло. Общият брой на контейнерите е 180 бр. През 2019 г. е преустановена работа с фирма „Булекопак“ АД, организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Отпадъците от опаковки се събират разделно и се депонират на регионалното депо в гр. Бяла.

Състав на генерираните битови отпадъци в община Борово

Таблица 16. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	5,6%	48,04	0	48,04	5,1%
	Хартия и картон	5,8%	49,76	14,24	64,01	6,8%
	Пластмаса	7,4%	64,05	3,974	68,03	7,3%
	Текстил	4,5%	38,77	0	38,77	4,1%
	Гума	1,2%	10,19	0	10,19	1,1%
	Кожа	2,5%	21,26	0	21,26	2,3%
	Градински	9,7%	83,24	0	83,24	8,9%
	Дървесни	2,0%	17,43	0	17,43	1,9%
Неорганични	Стъкло	1,5%	12,87	1,8	14,67	1,6%
	Метали	2,2%	18,95	56,76	75,71	8,1%
	Инертни - едри	3,2%	27,27	0	27,27	2,9%
Опасни	Опасни	1,8%	15,06	0	15,06	1,6%
Други	Други - неопределими	3,5%	30,23	0	30,23	3,2%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	49,2%	423,52	0	423,52	45,2%
Общо:			100%	860,64	76,78	937,42

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Опасни отпадъци

За периода 2014-2019 г. са генерирани малки количества опасни отпадъци. През 2019 г. количествата опасни отпадъци са 2,700 т. Отпадъците, които се срещат са три вида: други моторни и смазочни масла и масла за зъбни предавки (130208*), опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества (150110*), маслени филтри (160107*) и оловни акумулаторни батерии (160601*).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Строителни отпадъци

През 2019 г. на територията на общината са генерирани 772,167 т. строителни отпадъци, от които над 98% са с код 170405 – чугун и стомана.

Община Борово предоставя срещу заплащане отворени контейнери за строителни отпадъци с вместимост 4 м³. Цените за населените места са утвърдени от ОбС Борово и са поместени в Наредба № 13 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Борово. Община Борово има сключен договор за оползотворяване на строителните отпадъци с Управление на отпадъци – гр. Русе.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се генерират в много големи количества поради неголямото строителство в сравнение с останалите региони на страната. Строителните отпадъци се получават предимно от ремонтна дейност на домакинствата.

Производствени отпадъци

През 2020 г. по данни на ИАОС в община Борово са отчетени 108,967 т. отпадъци от чугун и стомана.

Поради липса на други данни за производствените отпадъци не могат да бъдат направени коректни изводи.

Утайки от пречистване на отпадъчните води

На територията на община Борово няма изградени пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ).

Изводи:

- Общото количество на образуваните битови отпадъци няма ясно изразена тенденция;
- Най-много отпадъци са генерирани през 2018 г. – 1 435,44 т., а най-малко през 2016 г. – 431,52 т. генерирани отпадъци;
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението;
- През 2018 г. са обзарувани 278 кг/ж/година, а през 2020 г. – 244 кг/ж/година, което е значително под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- В сравнителен план община Борово е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000-25 000 - жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци. През 2020 г. 69% от битовите отпадъци се депонират;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Борово, е 100%.

1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения

На територията на община Борово е организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване на образуваните битови и строителни отпадъци. Системата обхваща всички населени места на територията на общината. Отпадъците се извозват към общинско депо гр. Бяла, разположено в землището на гр. Бяла до изграждане на Регионално депо – Бяла.

Сметосъбирането и сметоизвозването на битови отпадъци, както и всички дейности, свързани с поддържане чистотата на общината, вкл. метене, озеленяване, измиване на териториите за обществено ползване се организират и изпълняват от ОП „Горски фонд и чистота“ – при община Борово.

През 2019 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците за регион Борово (Бяла, обл. Русе)“, която включва регионално депо за неопасни отпадъци с обща площ 100,009 дка в местност „Трапището“ в землището на гр. Бяла, включващо следните изградени инсталации.

- Клетка за депониране с площ 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.;
- Инсталация за сепариране на отпадъци с проектен капацитет 4 т./час за работа 5 дена седмично в една смяна на непълно работно време и годишен капацитет 6 800 т./год.;
- Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци) с проектен капацитет 3 000 т./год. или 12,5 т./24 ч.

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от които първоначално е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и разделно събраниите зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради. Към изградените инсталации и съоръжения със спомагателна функция е следната моторизирана техника: мини челен товарач, два броя челни товарачи, компактор, товарен автомобил, обръщач на компостни купове, шредер и сито.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Основният подход до депото е по второстепенния път от юг. Функционалното зониране е съобразено с технологичната последователност на процесите. Непосредствено след входа е зоната с административно-битова сграда, работилница за камиони и резервоар за противопожарни нужди. На север от нея е зоната на пречиствателната станция и площадката за вземане на проби. Преди да навлязат в зоната на инсталацията за сепариране и депото за неопасни отпадъци, камионите преминават през контролно-пропускателен пункт и електронна взна. Инсталацията за сепариране с прилежащите ѝ сгради – склад за продукция и трафопост и площадката за компостиране са на север. След тях е входът на клетките на депото. На излизане от депото, камионите преминават задължително през съоръжение за измиване на гуми. Факелът за биогаз, отделян от клетките на депото е предвиден да бъде на разстояние по-голямо от 50 м. от всички сгради, в съответствие с нормативните изисквания.

Регионалната система се обслужва от вътрешен асфалтов двулентов път, който удовлетворява изискванията и на противопожарните норми за експлоатация и достига до навеса за компактираща техника на депото. От там до пречиствателната станция води асфалтов път. Около клетките на депото е макадамов път за движение на верижната техника.

Площадките на инсталацията за сепариране на постъпващите отпадъци, на инсталацията за компостиране и на пречиствателната станция са бетонова настилка, а на административно-битовата сграда е асфалтова.

Сградите на територията на площадката на РДНО се разделят според функционалното им предназначение на:

- Производствени сгради - инсталация за сепариране на материали, навес за продукция, навеси на площадката за компостиране;
- Обслужващи сгради - административно-битова сграда, работилница и мивка за камиони, контролно-пропускателен пункт и охрана;
- Спомагателни сгради – резервоар, пречиствателна станция за отпадъчни води, техническа сграда към пречиствателната станция за отпадъчни води, техническа сграда – обезводняване на утайки.

Обособен е зелен пояс по контура на цялата площадка и зелени площи между отделните зони там, където това е технологично възможно.

Смесено събраните битови отпадъци се транспортират до площадката на Регионалната система за управление на отпадъците със сметосъбираща техника. Същите преминават през електронна взна за отчитане на входящото количество отпадъци, където се извършва и визуалната им проверка, след което сметосъбиращата техника ги

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

транспортна до зоната за приемане в инсталацията за механично сепариране, инсталацията за компостиране на зелени отпадъци или към клетка 1 на депото. В инсталацията за механично сепариране се осъществява отделяне на рециклируемите и органичните отпадъци от потока смесени отпадъци: стъкло, смесена хартия, фолио, РЕ/РР, РЕТ, черни метали, цветни метали, RDF и органични фракции, подлежащи на компостиране. На изхода от инсталацията за механично сепариране рециклируемите материали се балират, след което се насочват за съхраняване в склад до тяхната реализация, биоразградимите отпадъци се насочват към зоната за компостиране, а остатъците, които не могат да бъдат използвани за рециклиране или оползотворяване се насочват към клетка 1 на депото за депониране.

Технологията на депониране включва: разтоварване, разстилане с уплътняване и запръстяване.

Експлоатацията започва от Клетка 1. След като транспортното средство напусне зоната за сепариране, навлиза в района на клетката за депониране. В клетката се навлиза по вътрешен експлоатационен път, завършващ с обръщателна площадка. Транспортното средство разтоварва отпадъците в края на обръщателната площадка. Депонирането започва от най-ниската точка на клетката, като в началото компактора прибукта отпадъците от края на площадката към най-ниската точка на клетката, като оформя път от тях. Това се прави, за да не стъпва компактора върху дренажните тръби. След разтоварване на отпадъците се пристъпва към разстилането и уплътняването им до достигане на проектна плътност на пластове от 20-30 см. Тези процеси се извършват върху определен работен участък за деня. С разриването и пробутването на отпадъците за деня се оформя пресечена пирамида с височина 2 м. и странични откоси с наклон 1:2,5. След завършването на даден хоризонт до проектната кота се насипва междинен изолационен слой от пръст или стабилизирана органична фракция от механично-биологично третиране с дебелина 15 см., които се компактират.

Предназначението на този слой е да спре разнасянето във въздуха на по-леки частици, да предотврати възникване и разпространение на пожари, както и среда, подходяща за развитие на насекоми и гризачи. По този начин се оформят хоризонтите депонирани и уплътнени твърди битови отпадъци с височина 1 м.

По проект е заложено изграждането на 6 вертикални кладенци за събиране на образуваното количество биогаз, като разстоянието между тях ще бъде най-малко 50 м. Сондажите ще бъдат с диаметър не по-малък от 80 см. През 2020 г. все още не е започнало тяхното изграждане.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Таблица 17. Производствен капацитет на инсталацията

Инсталация	Капацитет, т/24ч	Общ капацитет, т
Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две Могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака - Клетка 1;	39	65 450
Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци)	12,5 т/24 ч; 3 000 т/год	-

Източник: Годишен доклад по околна среда за изпълнение на дейностите., за които е предоставено КР499/Н0/2014 г.

1.5. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

1.5.1. Видове почви в община Борово

Според схемата за почвено-географско райониране на страната, община Борово попада в Севернобългарска лесостепна почвена зона. Тя заема платовидна, дълбоко нарязана част от Лудогорието. Почвообразуващите материали са представени предимно от глинест льос и льосовидни глинести материали. Най-разпространени почви са сивите горски почви, които по свойства и особености са сходни с аналозите си от съседните райони. Известна част от тях са засегнати от средна степен на ерозия. В североизточната част на района се срещат доста обширни площи деградирани черноземи и тъмносиви горски почви.

Сиви горски почви (Gray luvisols) са разпространени в Предбалкана и най-високите части на Източната част на Дунавската равнина. Развити са върху хълмист и нископланински релеф, дълбоко разчленен и изграден от кредни и терциерни седименти - мергели, варовити пясъчници, мергелни варовици. Формирани са при по-влажен умерено-континентален климат и широколистна растителност. Отличават се с глинесто съдържание във вертикалния почвен профил, по-високо хумусно съдържание (2-5%), и по-малка дебелина на хумусния хоризонт от черноземните почви. Сивите горски почви се разделят на тъмносиви и сиви и светлосиви горски почви.

Тъмносиви горски почви (Luvic Phaeozems) се срещат в съчетание с деградираните черноземи и сивите горски почви. Образувани са върху льосовиден субстрат и редки смесени широколистни гори, при преобладаващото участие на ливадно-степна растителност. Те са с най-мошен хумусен хоризонт (до 45 см) и мощен алувиален хоризонт (до 110 см). Характеризират се с тежък механичен състав.

Деградирани черноземи (Luvic chernozems) се срещат в отделни площи в най-високите райони на Дунавската равнина и Лудогорието. Образувани са върху пясъчливо-глинести льосовидни наслаги, при лесостепни условия и доминиращото участие на горска

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

растителност. Характеризират се с мощността на хумусния хоризонт (40-50 см) и значително участие на глинести фракции (40-50%).

По данни от ПИРО Борово, делът на земеделските територии в община Борово е около 77,2% от общата площ на общината.

1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Борово – степен на развитие и прогноза за развитието им

Под влияние на урбанизацията и промишлената дейност почвите са се трансформирали в антропогенни. При тези условия почвите в съществуващия профил бавно, но прогресивно са изтощени, замърсени и са се изменили в отрицателна посока в сравнение с първоначалното им естествено състояние.

1.5.3. Заблатени почви

Заблатяване на почвите се получава от високото ниво на подпочвените води.

В РИОСВ – Русе няма данни за заблатени почви в община Борово.

Напоително-отводнителната помпена станция „Батин – Кривина“ е запазена и изпълнява предназначението си да предпазва от заблатяване 8 200 дка. обработваеми земи в землищата на с. Кривина и с. Батин при високи водни стоежи на р. Дунав. В станцията е обособен аварийен склад за дигите на р. Дунав в участъка с. Кривина - с. Батин - селищно образувание Стълпище, който е оборудван съгласно изискванията. Актуализирана е инструкцията за дейността на дежурните помписти за действие при аварийни ситуации. „Напоителни системи“ ЕАД - клон Долен Дунав имат разработен аварийен план за действие в аварийни ситуации, актуализиран за 2021 г.

1.5.4. Ерозирали почви

Ерозията на почвата е основен деградационен процес, който се дължи както на природни и климатични фактори, така и на активна човешка дейност - неправилни обработки, прекомерна паша, обезлесяване, пожари и др.

За определяне на действителния риск от ерозия на почвата за територията на община Борово са използвани данни от 2018 и 2019 г., които са получени въз основа на Американския ГИС-модел USLE за изчисление на риска от ерозия, който е пригоден за българските условия от Института по почвознание „Никола Пушкиarov“.

Данните са представени според класификацията на действителния риск от ерозия на почвата, разработена от Института по почвознание „Никола Пушкиarov“ и са дадени в таблиците по-долу.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 18. Действителен риск от ерозия на почвата в община Борово

Риск от ерозия	Относителен дял			
	2018 г.		2019 г.	
	ха	%	ха	%
Обща площ на общината	24 530	100	24 530	100
Много слаб действителен риск	3 762	15,34	0	0
Слаб действителен риск	1 329	5,42	0	0
Слаб до умерен действителен риск	2 436	9,93	3 345	13,64
Умерен действителен риск	2 889	11,78	1 689	6,89
Умерен до висок действителен риск	2 380	9,71	1 383	5,63
Висок действителен риск	2 404	9,81	5 208	21,23
Много висок	563	2,23	4 998	20,38

Източник: ИАОС

Интензитетът на ерозията за територията на община Борово е както следва: за 2018 г. – 25,4 t/ha/yr, за 2019 г. – 35,7 t/ha/yr.

Оценката за средногодишните загуби на почва от ерозия, за територията на община Борово, през 2018 г. възлиза на 499 683 тона, а през 2019 г., съответно – 592 861 тона.

Забележка: През 2019 г. се наблюдава значителна промяна в средногодишния интензитет на плоскостната водна ерозия, тъй като са включени и териториите с надморска височина над 1 200 метра. Сравнение с данните от предходни години не е коректно да се прави, поради различен обхват на изходните данни.

Чрез математически модел се изчислява водоплощната ерозия, която е показана на следващата фигура. На територията на община Борово има площи както със слаб риск, така и с висок риск от водоплощна ерозия.

Таблица 19. Степен на интензивност на действителния риск от водоплощна ерозия за територията на община Борово

STEPEN2015	Площ (ha)	Почвени загуби (Т)	СГИ (t/ha/yr)	СГИО (t/ha/yr)
0 - без риск	5 219	0	0,0	7,3
1 - Слаб (< 1 t/ha/y)	2 885	4 728	1,5	
2 - Слаб до умерен (1,01 - 5 t/ha/y)	4 952	16 933	3,5	
3 - Умерен (5,01 - 10 t/ha/y)	3 757	26 612	7,5	
4 - Умерен до висок (10,01 - 20 t/ha/y)	3 965	49 709	14,1	
5 - Висок (20,01 - 40 t/ha/y)	3 013	70 570	25,4	
6 - Много висок (> 40 t/ha/y)	114	5 318	47,0	

Източник: ПИРО Борово 2021-2027 г

Ветровата ерозия на почвата се проявява върху равнинни и обезлесени райони. Площите с висока степен на риск от ветрова ерозия се свързват с ниска степен на лесистост и висока податливост на почвите към дефлация.

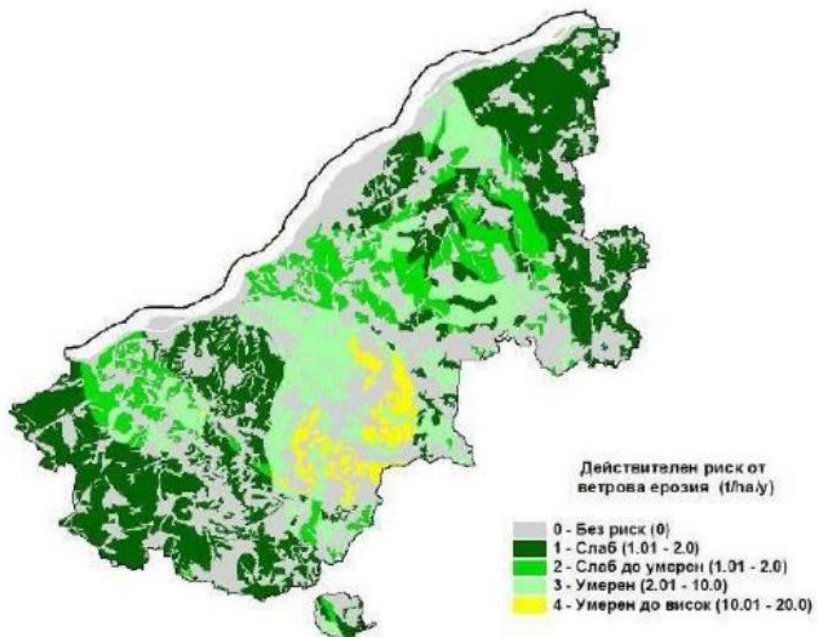

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Съгласно използвания в ИАОС модел за оценка на ветровата ерозия, който е базиран на уравнението WEQ рискът от ветрова ерозия на територията на областта се степенува в зависимост от скоростта на вятъра, особеностите на релефа, почвените условия както и някои други климатични фактори – валежи, атмосферна влажност.

Територията на община Борово попада в обхвата на площи предимно със слаб до умерен риск от ветрова ерозия.

Фигура 20. Действителен риск от ветрова ерозия на територията на област Русе

Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2021 г.

Вкисляване на почвите

Вкисляването на почвите се извършва главно под въздействие на природни и антропогенни фактори. Източник на повишена киселинност в почвата при естествени условия са главно органичните киселини, образуващи се при разлагане на растителните остатъци и просмукващи се с атмосферната влага в почвата. Почвата се вкислява по-интензивно, когато с реколтата се изнасят значителни количества Са и Mg и не се връщат обратно в почвата.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Борово няма вкислени почви.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Засоляване и осолоняване

Засоляването и алкализирването на почвите е свързано освен с природни причини и с антропогенни фактори. В повече от наблюдаваните пунктове се наблюдават сезонни изменения в съдържанието на водоразтворимите соли. Измиване на солите по дълбочина – през пролетния период и леко увеличаване – през есенния сезон.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Борово няма засолени почви.

Намаляване на почвеното органично вещество (дехумификация на почвите)

Намаляване на съдържанието на органичен въглерод/хумус, което води до обезструктуриране на почвата, с последващо влошаване на водно-физичните показатели и намаляване на продуктивността им. Дехумификацията предполага понижаване на буферността на почвите по отношение на химически замърсявания, както и до ускоряване на ерозионните процеси, и влошаване на генния фонд и биоразнообразието.

Съгласно предоставените данни от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) на територията на община Борово няма пункт, чрез който да се направи анализ на органичното вещество.

1.5.5. Замърсяване на почвите

Замърсяването на почвата с тежки метали има различни източници – по атмосферен път чрез праха и дъжда, производствени отпадъци, автомобилни отпадъци, от химизацията на селското стопанство, от поливане на земеделски земи с отпадни води и др.

Вземани са почвени проби за изследване по следните показатели: Цинк, Мед, Олово, Кадмий и Арсен. Анализираните проби отговарят на изискванията.

По данни на РИОСВ – Русе няма замърсяване на почви и нарушени терени на територията на общината.

Едни от основните устойчиви органични замърсители са хлор органичните пестициди, които са били масово използвани в селското стопанство през 60-те години на миналия век. Останалите неизползвани препарати са събрани и се съхраняват в складове, разположени на територията на бившите ТКЗС-та.

На територията на община Борово до 2020 г. е имало склад за излезли от употреба продукти/препарати за растителна защита. Складът се е намирал в землището на с. Горно Абланово. В него са съхранявани 9,5 кг. пестициди в течно състояние.

През 2021 г. залежалите растително-защитни препарати са събрани в ББ-кубове, преместени са на Регионалното депо за твърди битови отпадъци – гр. Русе.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)

Нарушени и увредени земи

Съгласно Националния концесионен регистър има една възложена концесия за добив на полезни изкопаеми (кариери) на територията на общината. Добива се ломен камък. Кариерата се намира в землището на с. Горно Абланово, местност „Канара буаз“ с площ 23,804 дка.

Запечатване

„Запечатването на почвите“ представлява трайно покриване на почвените повърхности с непропусклив материал, поради застрояване и/или изграждане на инфраструктура. При урбанизацията на териториите неминуемо почвите под изградените сгради и съоръжения остават запечатани. Запечатани са почвите и под изградената транспортна инфраструктура. „Запечатаните“ почви са безвъзвратно загубени за земеделско ползване.

Свлачища

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи – изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

На територията на община Борово са регистрирани 5 свлачища, 3 в района на с. Батин и по 1 в селата Горно Абланово и Обретеник (по-подробна информация за свлачищата е представена в т. 1.1.5. Риск и изменение на климата).

1.6. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.

Горските територии, собственост на Община Борово, попадат в териториалния обхват на ДГС „Бяла“. Горските територии, собственост на Общината се управляват, стопанисват и ползват от ОП „Горски фонд и чистота“.

Горският фонд на Община Борово се състои от 13 529 дка.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Таблица 20. Разпределение на горския фонд по населени места

Населено място	Общ фонд, дка
гр. Борово	8 628,075
с. Батин	1 371,724
с. Горно Абланово	1 190,048
с. Екзарх Йосиф	171,424
с. Обретеник	1 563,907
с. Волово	234,927
с. Брестовица	369,013
Общо:	13 529,118

Източник: ОСЗ Борово

Горите попадат в Мизийска горско растителна област, в равнинно хълмист пояс с редуващи се иглолистни и широколистни гори. Почвите са излужен чернозем, песъчливо – глинести, рохки, слабо каменливи, но богати на хранителни вещества. Разпространени са следните дървесни и храстови видове:

- широколистни – акация, червен дъб, зимен дъб, летен дъб, тополя, липа, цер, ясен, явор, габър, бряст, върба, орех и шестил;
- иглолистни – черен бор.

1.6.2. Защитени видове растения и животни

Фауната в района на община Борово е с видов състав типично представителен за Евросибирския регион на Палеоарктика. Разглежданият терен по зоогеографско райониране попада в Дунавски район. Срещат се предимно евросибирски и европейски видове, повечето от които толерират човешко присъствие и са типични за селскостопански и крайселищни територии, където намират изобилие от храна. Много от тези животински видове и птици са привикнали към човешко присъствие, а обичайните повтарящи се шум и вибрации не ги прогонват. Срещат се следните видове птици: червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*), сврака (*Pica pica*), гугутка (*Streptopelia decaocto*), домашно врабче (*Passer domesticus*), селска лястовица (*Hirundo rustica*), полска чучулига (*Alauda arvensis*) и др.

От представителите на бозайните се срещат: полска мишка (*Apodemus agrarius*), сив плъх (*Rattus norvegicus*), белогръд таралеж (*Erinaceus concolor*), европейска къртица (*Talpa europaea*), заек (*Lepus europaeus*) и няколко вида едри бозайници, които са предмет на лов.

1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм

На територията на общината са обособени седем ловностопански района предоставени за стопанисване и ползване на ловните дружини. В района се срещат благороден елен, сърна и дива свиня. От дребния дивеч – заек, фазан, яребица, гривяк,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

гургулица. От хищниците са разпространени основно вълк, чакал, лисица, дива котка, бялка.

Особено значимо е стопанството в рамките на остров Батин. Той представлява държавен ловен район, в който се стопанисват благороден елен, сърна и дива свиня. Общата площ на о-в Батин е 580,9 ха. Цялата посочена площ представлява горска територия държавна собственост.

1.6.4. Защитени територии

На територията на общината е обявена една Защитена местност „Дойчов остров“, попадащ в землището на с. Батин, община Борово, област Русе. Обявена със Заповед № РД-919/27.12.2007 г. на Министъра на околната среда и водите. С площ 160,482 дка, горски фонд. Стопанисва се от ДЛС „Дунав“ - гр. Русе.

Територията е обявена за защитена с цел опазване и поддържане на крайречни заливни гори, доминирани от бяла върба (*Salix alba*), бяла топола (*Populus alba*) и черна топола (*Populus nigra*), места (затони) за размножаване на консервационно значими видове риба и опазване на местообитанията на морския орел (*Haliaeetus albicilla*), малката бяла чапла (*Egretta garzetta*), сивата чапла (*Ardea cinerea*), червената чапла (*Ardea purpurea*) и нощната чапла (*Nycticorax nycticorax*).

В границите на защитената местност се забранява:

- Промяна на предназначението и начина на трайно ползване на имотите;
- Посещения с изключение на такива, свързани със научноизследователска и образователна цел и провеждане на дейности по стопанисване и охрана;
- Всякакво строителство, включително и временно;
- Разкриване на кариери и добив на инертни материали на острова и в периметър 500 м около острова;
- Всякакви дейности, с които се изменя естественият облик на местността или водният ѝ режим;
- Провеждането на всякакъв вид сечи, с изключение на сечи за премахване на неместни дървесни и храстови видове, извън гнездовия период на птиците (1 януари - 1 септември);
- Събиране на растителни и животински видове;
- Ловуването, освен санитарен отстрел на дива свиня;
- Горскостопански мероприятия с изключение на сечи за премахване на неместни дървесни и храстови видове, извън гнездовия период на птиците (1 януари - 1 септември);
- Внасяне на неместни растителни и животински видове;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Заравняване, разрушаване или прекъсване на връзката на съществуващите затони с главното течение на река Дунав;
- Палене на огън и опожаряване на растителността;
- Риболов във временни и постоянни затони, както и от брега на острова.

Територията се стопанисва от ДГС „Бяла“.

Натура 2000 представлява мрежа от защитени зони в Европа. Нейната цел е да осигури дългосрочното опазване в благоприятно състояние на точно определени растителни и животински видове, както и местата, които обитават.

В територията на община Борово попадат три територии, които са част от Натура 2000. Най-северната част от землищата на с. Горно Абланово и с. Батин по поречието на река Дунав попадат в ЗЗ „Рибарници Мечка“ - за опазване на природните местообитания и в ЗЗ „Батин“ - за опазване на дивите птици. Част от землището на с. Брестовица попада в ЗЗ „Река Янтра“ за опазване на природните местообитания. Землищата на останалите населени места от общината са извън обхвата на защитените зони по Натура 2000.

Защитена зона по директивата за местообитанията „Батин“ с идентификационен код **BG0000232**, обявена със Заповед № РД-693/25.08.2020 г. и Решение № 122 от 02.03.2007 г. на Министерския съвет. Общата площ на зоната е 26 908,569 дка.

Фигура 21. Защитена зона BG0000232 „Батин“

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg/>

Предмет на опазване в защитена зона „Батин“ са:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Следните типове природни местообитания:

- 3130 Олиготрофни до мезотрофни стоящи води с растителност от *Littorelletea uniflorae* и/или *Isoeto-Nanojuncetea*;
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*;
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *CallitricheBatrachion*;
- 3270 Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidentation* p.p.;
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyssosession albi*;
- 6250 *Панонски лъсови степни тревни съобщества;
- 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс;
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 91E0 *Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae*);
- 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmenion minoris*);
- 91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Местообитанията на следните видове:

- Бозайници - Видра (*Lutra lutra*);
- Земноводни и влечуги – Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Добруджански тритон (*Triturus dobrogicus*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*);
- Риби – Украинска минога (*Eudontomyzon mariae*), Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Распер (*Aspius aspius*), Белопера кротушка (*Romanogobio vladykovi*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Сабица (*Pelecus cultratus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Виюн (*Misgurnus fossilis*), Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), Високотел бибан (*Gymnocyphalus baloni*), Ивичест бибан (*Gymnocyphalus schraetzer*), Малка вретенарка (*Zingel streber*), Голяма вретенарка (*Zingel zingel*);
- Безгръбначни – Бръмбар рогац (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*), Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*), Бисерна мида (*Unio crassus*).

Защитената зона се обявява с цел:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Опазване и поддържане на типовете природни местообитания на видовете, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;
- Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 3150, 3260, 3270, 6110*, 6430, 91E0*, 91F0, 91H0* и 91Z0;
- При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, които са посочени по-горе в текста.

В границите на защитената зона се забранява:

- Провеждане на състезания с мотори превозни средства извън съществуващите пътища;
- Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания описани по-горе;
- Изземване на наносни отложения от реката в границите на местообитанията, описани по-горе, при установена необходимост за поддържане на проводимостта ѝ, както и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете, описани по-горе;
- Унищожаване на островни образувания;
- Въвеждане в природата и умишлено разпространение на неместни видове, с изключение на залесяванията в съществуващи насаждения от неместни видове;
- Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- Разораване и залесяване на поляни и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания описани по-горе;
- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива;

- Употреба на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите;

- Употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба освен при каламитет и епифитотия;

- Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

- Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

- Палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;

- Постоянно съхраняване и депониране на отпадъци;

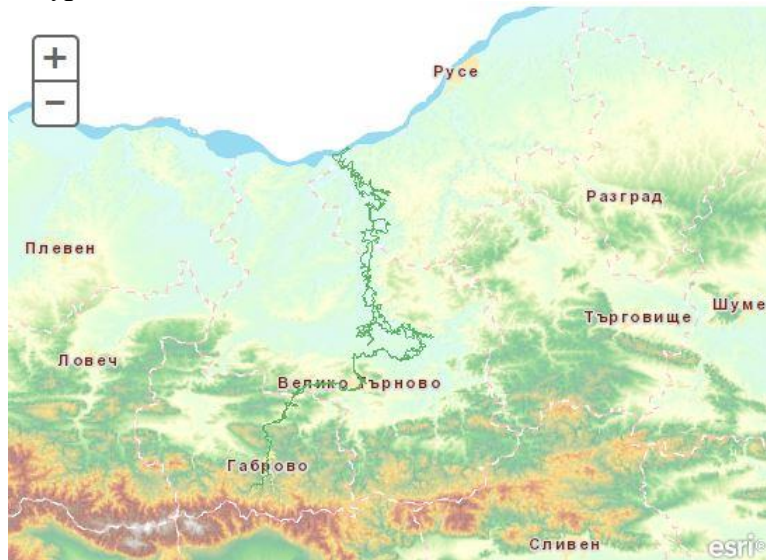
- Извършване на дейности, свързани с отводняване, пресушаване или промяна на водния режим на затони, блата и естествени водни обекти, освен при изпълнение на дейности, свързани с подобряване състоянието на вдоните екосистеми и местообитания.

Защитена зона по директивата за местообитания „Река Янтра“ с идентификационен код **BG0000610**, обявена със Заповед № РД-401 от 12 юли 2016 г. от Министерството на околната среда и водите. Общата площ на зоната е 138 998,825 дка

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 22. Защитена зона BG0000610 „Река Янтра“

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg/>

Предмет на опазване в защитена зона „Река Янтра“ са:

Следните типове природни местообитания:

- 1530 * Панонски солени степи и солени блата;
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition;
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitricho-Batrachion;
- 3270 Реки с кални брегове с Chenopodion rubri и Bidention p.p.;
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi;
- 6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи);
- 6240 * Субпанонски степни тревни съобщества;
- 6250 * Панонски льосови степни тревни съобщества;
- 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс;
- 6510 Низинни сенокосни ливади;
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9180 * Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae);
- 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (Ulmenion minoris);
- 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- 91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*;
- 91I0 * Евро-сибирски степни гори с *Quercus* spp.;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91W0 Мизийски букови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Местообитанията на следните видове:

- Бозайници: Видра (*Lutra lutra*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (Vormela peregusna), Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*);
- Земноводни и влечуги: Червенокоремна бумка (*Bombina orientalis*), Жълтокоремна бумка (*Bombina orientalis*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Добруджански тритон (*Triturus dobrogicus*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*);
- Риби: Карагъз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Распер (*Aspius aspius*), Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Белопера кротушка (*Gobio albipinnatus*), Балканска кротушка (*Gobio kessleri*), Балканска кротушка (*Gobio uroscopus*), Високотел бибан (*Gymnocephalus baloni*), Ивичест бибан (*Gymnocephalus schraetzer*), Виюн (*Misgurnus fossilis*), Сабица (*Pelecus cultratus*), Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*), Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), Малка вретенарка (*Zingel streber*), Голяма вретенарка (*Zingel zingel*), Украинска минога (*Eudontomyzon mariae*), Голям щипок (*Cobitis elongata*);
- Безгръбначни: Бисерна мида (*Unio crassus*), Лицена (*Lycaena dispar*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*), Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*).

Защитената зона се обявява с цел:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Опазване на типовете природни местообитания, които са посочени по-горе в текста на посочените видове, техните популации и разпространение в границите на зоната за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние;
- Подобряване при необходимост на състоянието на типове природни местообитания, посочени по-горе в текста и на местообитания на видовете, посочени по-горе в текста;
- Възстановяване при необходимост на типове природни местообитания, посочените по-горе в текста, посочените по-горе видове и техните популации.

В границите на защитената зона се забранява:

- Въвеждане на неместни растителни видове в ливади, пасища, мери, естествени водни обекти, блата, мочурища и дерета, както и умишлено внасяне на чужди видове;
- Употребата на минерални торове в ливади, пасища, мери и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди освен разрешените за биологично производство и при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- Движение на МПС извън съществуващи пътища (вкл. горски, селскостопански, ведомствени такива) в неурбанизирани територии освен за провеждане на селскостопански, горскостопански, аварийни и контролни дейности или по предварително съгласувани по съответния ред маршрути;
- Промяната на начина на трайно ползване, разораването, залесяването и превръщането в трайни насаждения на ливади, пасища, мери, мочурища, както и на други тревни площи (обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години) в границите на местообитанията описани по-горе, при ползването на земеделските земи като такива;
- Разораване и залесяване на поляни и други естествени открити пространства в горските територии в границите на негорските природни местообитания, които са описани по-горе в текста;
- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива;
- Промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания; изключения се допускат в урбанизирани територии, при бедствия и аварии или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията, които са описани по-горе;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Усвояване на повече от 30% от средногодишния отток на р. Янтра и притоците ѝ за ВЕЦ, намиращи се в процедура по издаване или продължаване на действието на разрешително по ЗВ към датата на издаване на заповедта;
- Съгласуване на инвестиционни предложения за нови ВЕЦ, вкл. чрез надграждане и/или реконструкция на съществуващи бендове, прагове и други съоръженията, изгубили първоначалното си предназначение, с изключение на тези, за които е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- Съгласуване на строителството на ветрогенератори и фотоволтаици извън урбанизирани територии освен като собствени източници на електрическа енергия и с изключение на тези, за които е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на откриване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства (ЗПБ) и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- Чупене, повреждане, събиране и/или преместване на пещерни и скални образувания.

Защитена зона по директивата за птици „Рибарници Мечка“ с идентификационен код **BG0002024**, обявена със Заповед № РД-561 от 5 септември 2008 г. Общата площ на зоната е 25 823,437 дка.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 23. Защитена зона BG0002024 „Рибарници Мечка“

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg/>

Предмет на опазване в защитена зона „Рибарници Мечка“ са следните видове птици:

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от закона за биологичното разнообразие: Малък корморан (*Phalacrocorax rugosus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ichthyophaga minckleyi*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Бяла лопатарка (*Platalea leucorodia*), Поеен лебед (*Cygnus cygnus*), Малка белочела гъска (*Anser erythropus*), Червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Осояд (*Pernis ptilorhynchus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Голяма пъструшка (*Porzana porzana*), Малка пъструшка (*Porzana pusilla*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Сив жерав (*Grus grus*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*), Бойник (*Philomachus pugnax*),

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Малка чайка (*Larus minutus*), Каспийска рибарка (*Sterna caspia*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Белочела рибарка (*Sterna albifrons*), Белобуза рибарка (*Chlidonias hybridus*), Черна рибарка (*Chlidonias niger*), Бухал (*Bubo bubo*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Водно шаварче (*Acrocephalus paludicola*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Червеногуш гмурец (*Podiceps grisegena*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Посевна гъска (*Anser fabalis*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clypeata*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Планинска потапница (*Aythya marila*), Кадифена потапница (*Melanitta fusca*), Звънарка (*Bucephala clangula*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Голям нирец (*Mergus merganser*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипна ветрушка (Керкенез) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Стридойд (*Haematopus ostralegus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Сребриста булка (*Pluvialis squatarola*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Сив брегобегач (*Calidris temminckii*), Кривоклюн брегобегач (*Calidris ferruginea*), Тъмногърд брегобегач (*Calidris alpina*), Малка бекасица (*Limnocryptes minimus*), Средна бекасица (*Gallinago gallinago*), Черноопашат крайбрежен бекас (*Limosa limosa*), Голям свирец (*Numenius arquata*), Голям червеноног водобегач (*Tringa erythropus*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Малък зеленоног водобегач (*Tringa stagnatilis*), Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Камъкообръщач (*Arenaria interpres*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Чайка буревестница (*Larus canus*), Белокрила рибарка (*Chlidonias leucopterus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*).

Защитената зона се обявява с цел:

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените по-горе видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видове птици, които са описани по горе, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

В границите на защитената зона се забранява:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Строителство на пристанища, терминали и на промишлени предприятия;
- Унищожаването на островни образувания;
- Залесяването на ливадите и пасищата, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- Извършването на дейности, свързани с пресушаване или промяна на хидрологичния режим, освен при изпълнение на такива, свързани с подобряване състоянието на водните екосистеми и местообитания;
- Извършването на сечи в горите от местни видове, които водят до намаляване на тяхното плътно разпространение или до смяна на видовете;
- Извършване на сечи в радиус 300 м около гнезда на грабливи птици и около гнездови колонии на чапли и корморани през периода на гнездене (1 март – 31 юли);
- Паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
- Косенето на тръстика, папур и плаваща водна растителност в каналите и басейните, по бреговете и дигите в периода от 1 март до 15 август.

По данни от Регистъра на вековните дървета в България на територията на община Борово има регистрирани две вековни дървета:

- Низинен дъб (*Quercus longipes*) в с. Батин;
- Обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*) в с. Брестовица.

1.7. ШУМ, РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно.

Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настоящата програма е свързан с вредното влияние върху човешкия организъм и здраве. Подлежащите

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони.

Промислен шум

На територията на община Борово липсват големи промишлени източници, емитери на шум в околната среда, разположени в жилищни зони или в близост до тях, с цел избягване, предотвратяване или намаляване на шумовото натоварване в урбанизираните територии.

Шум от битови източници

Шумът от битови източници е с локален обхват и краткотрайна експозиция.

Транспортен шум

Основният източник на шумово натоварване в урбанизираната среда на гр. Борово е автомобилният транспорт. През територията на общината преминава първокласен път път I-5(E85) / Русе - В. Търново – Габрово – Ст. Загора – Кърджали – Маказа).

1.7.2 Данни от единната система за мониторинг

РИОСВ Русе контролира шума, излъчван в околната среда от дейността на промишлени инсталации и съоръжения. Измерванията на нивата на шум се осъществяват по утвърдена от МОСВ Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие. Съгласно ЗЗШОС, обектите трябва да осъществяват дейността си по начин, който да не допуска излъчване на шум в околната среда над граничните стойности, регламентирани в Наредба №6/26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн., ДВ, бр.58/18.07.2006 г.).

При извършените планирани контролни измервания не са констатирани превишения на граничните стойности на нивата на шум по границите на промишлените източници и в местата на въздействие, определени в Наредба № 6 от 26 юни 2006 г.

1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух

Изследванията на атмосферната радиоактивност се базират на автоматично набиране на аерозолни проби (обем 3 000 м³ въздух) върху стъкловлакнести филтри, чрез стационарна автоматична станция с последващ гама - спектрометричен анализ, за определяне обемната специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти

Системните наблюдения за радиационното състояние на околната среда се осъществяват по утвърдена мрежа за провеждане на радиологичен мониторинг, включваща пунктове, наблюдавани показатели и периодичност. Програмата за радиологичен мониторинг се осъществява съгласно заповед РД-295/28.04.2017 г. на МОСВ.

Община Борово се намира извън зоната на АЕЦ Козлодуй. Радиационно замърсяване може да възникне само при надпроектна авария в АЕЦ или при трансграничен пренос на радиоактивни вещества. Радиационният фон се замерва ежедневно в 5,00, 13,00 и 19,00 часа от дежурния от общинска СО с рентгенометър РР-51-М. Оповестяването на населението, ако е необходимо става чрез РТВ, по телефона и други. Данните от замърсяването през последните години са в нормата 0,02 - 0,04 микросиверта за час.

1.7.5. Опасни вещества

Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на:

- съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда;
- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

С цел предотвратяване на големи аварии с ОХВ и препарати, и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда, предприятия, в които се съхраняват и/или употребяват химични вещества, са длъжни да се класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал“ или „Предприятие с висок рисков потенциал“.

По данни от Електронната база данни на предприятията с нисък и висок рисков потенциал на територията на община Борово няма предприятия, които се класифицират като предприятия с висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от ЗООС.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.8. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиha на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

По разположението, предназначението и вида на зелените площи в населените места на общината, площите биват:

1. Зелени площи за широко общо ползване за всекидневен отдиh: паркове, градини, улично озеленяване; извън селищни паркове – публична общинска собственост. Зелените площи в централната част на града са покрити главно с цветя, храсти и трева. Уличното озеленяване е предимно от чинар, албиция, явор, ясен, конски кестен, липа, бреза и др.
2. Насаждения със специално предназначение – зелени площи към обществени сгради, училища, детски заведения и др.
3. Следва да се отчете наличието на много дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално жилищно строителство и оказва благоприятно общо въздействие върху микроклимата. Индивидуалните парцели са озеленени с цветни лехи, плододайни и цветни храсти, и различни овощни видове.

В населените места на община Борово има добре развита зелена система от градини, паркове и дървесна растителност. В гр. Борово, в близост до централната градска част и стадиона има 55 дка парк. За съжаление оскъдните ресурси на общината не позволяват по-добрата им поддръжка. Най-добре поддържана е градината в центъра на гр. Борово. Един от проблемите при поддържане на зелената система е, че няма достатъчно средства за подмяна на изсъхналите или загубили декоративната си стойност дървета и храсти, както и за повишаване на видовото им разнообразие.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

За отдиш извън населените места е остров Батин, който е защитена зона по Натура 2000 – Директива за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, с обща площ 26 908,569 дка.

1.9. УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ

1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Борово за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е Общинският съвет.

В *Правилника за организацията и дейността на Общински съвет* са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с Общинската администрация.

Съгласно чл. 46 от този правилник Общинският съвет създава постоянни и временни комисии. По въпроси, свързани с околната среда, е създадена и Постоянна „Комисия по устройство на територията, пътната и селищна мрежа, благоустрояване, земеделие и екология“.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Русе. До настоящия момент община Борово стриктно спазва тези свои законови задължения.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения;
- Програма за управление на отпадъците на община Борово 2021-2028 г.;
- Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Борово 2021-2028 г.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности

Община Борово разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на три дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните отдели.

Околна среда е структурирана в дирекция „Устройство на територията и общинската собственост“ в направление „Екология“.

Функциите на отдела са свързани с устройственото планиране; контролира и координира техническото обслужване на населените места, контролира дейностите, извършвани от фирмите по управление на отпадъците и озеленяването, изготвя отчети, справки и информации относно опазване на околната среда на територията на община Борово и информира населението за състоянието на околната среда.

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

1.9.3. Общински наредби в разглежданата област

С управлението на околната среда са директно свързани следните общински наредби:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- **Наредба № 11** за опазване на околната среда на територията на Община Борово, област Русе /приета с Решение № 130 по Протокол № 14/27.10.2004 г.; изм. с Решение № 170/29.12.2008 г.; изм. с Решение № 420/23.08.2010 г./

С тази Наредбата се уреждат: събирането и предоставянето на информация за състоянието на околната среда в община Борово; осъществяването на контрол върху състоянието на околната среда в общината; програмирането и осъществяването на мероприятия по опазване на околната среда; правата и задълженията на общинската администрация, юридическите и физическите лица по опазване на околната среда.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда са:

- **Наредба № 17** за управлението на отпадъците на територията на Община Борово, област Русе /приета с Решение № 410 по Протокол №3 4/25.06.2014 г.; изм. с Решение № 29/17.06.2019 г. на Административен съд – Русе по адм.д. № 220/2019 г./;

- **Наредба № 20** за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Борово, област Русе (по чл. 62, ал. 10 от ЗУТ) /приета с Решение № 51/26.03.2008 г.; изм. с Решение № 30/30.04.2019 г., постановено по адм. дело № 186/2019 г. от Административен съд – Русе/;

- **Наредба № 24** за управление на горските територии собственост на община Борово, област Русе /приета с Решение № 313/30.10.2013 г., изм. с Решение № 34/26.06.2019 г. на Административен съд Русе по адм. д. № 251/;

- **Наредба № 1** за осигуряване на обществения ред, спокойствието на гражданите и защита на общественото имущество на територията на община Борово /приета с Решение на ОбС № 265 по Протокол № 40/06.06.2002 г.; доп и изм. Решение № 138/19.09.2008 г., изм. Решение № 595/16.09.2015 г., изм. с Решение № 5/17.01.2019 г. на Административен съд – Русе по Адм. дело № 534/2018 г./;

- **Наредба № 13** за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Борово /Приета с Решение на ОбС № 327 по Протокол № 49/04.03.2003 г., изм. и доп. – Решение № 153/29.12.2020 г.

1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината

Контрол за спазването на изискванията на нормативната уредба по околна среда, в т.ч. изпълнението на Програмата, е **РИОСВ - Русе**:

7000 Русе, „Придунавски булевард“ № 20, п.к. 26,

Тел: 082 820 772,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Факс: 082 820 779,

E-mail: riosv@riosv-ruse.org

Община Борово извършва обмен на информация за състоянието на околната среда и със следните институции: Басейнова дирекция „Дунавски район“ - гр. Плевен, РЗИ Русе, Регионална дирекция по горите, ОДБХ - Русе и др.

Отчетността е основен елемент на документирането и систематизирането на събраната информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда. Следвайки йерархичната схема на документиране, е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности, оказващи въздействие върху околната среда, да разработват и предоставят на общината нормативно указаната документация. Отчети, както и други документи, все още не се подават от всички причинители на замърсяване, което води до непълноти в събираната информация.

Съвременната нормативна уредба дава възможност да се изгради една цялостна система за документиране. Спазването на разпоредбите на специализираните наредби ще осигури основната част от документирането на системата за опазване на околната среда.

1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО

Сътрудничество с НПО по проблемите на околната среда

Общината членува в Националното сдружение на общините в Република България.

В областта на околната среда общинската администрация и общинският съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор. Това сътрудничество осигурява адекватност на общинската програма по опазване на околната среда и на свързаните с нея „подпрограми“ по отношение на обществения интерес. Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана и допълвана в зависимост от този интерес. При реализирането на проекти и инициативи с екологична насоченост активно участие вземат граждани, ученици, еко-клубове, фирми, както и бизнесмени.

Сътрудничество с бизнеса

Общината поддържа тясно сътрудничество с бизнеса по въпроси, свързани с екологични проблеми. Експерти от общината участват в проверки, Общината съдейства и подкрепя екологосъобразни инвестиционни намерения и проекти.

Трансгранично сътрудничество

Община Борово може да участва в инициативи и привличане на средства по различни програми за трансгранично сътрудничество.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Сътрудничество с други общини

Община Борово е член Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Борово (Бяла, обл. Русе), в което се включват още общините Бяла, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака.

1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми

Информация за състоянието на околната среда

Община Борово активно работи за улесняване достъпа на гражданите до екологична информация, повишаване на тяхната екологична култура и образование, насърчаване на участието им в процесите на вземане на решения, касаещи околната среда. Ръководи се от разбирането, че информираността е важен елемент за осмисляне на местните екологични проблеми от страна на обществеността и за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда.

Общинската администрация информира населението на община Борово за състоянието на околната среда, за изпълнението на мерките от общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост.

1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Национална система за мониторинг на околната среда (НСМОС)

Наблюдение и контрол на околната среда се извършва чрез Националната система за мониторинг на околната среда. Системата е създадена и функционира в съответствие с чл. 1, т. 7 от Закона за опазване на околната среда. Чрез нея се осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въз основа на които се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия.

Системата се ръководи от Министъра на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда, която администрира системата.

Оценките на състоянието на компонентите на околната среда на регионално ниво се извършват от РИОСВ - Русе; оценките и докладванията на състоянието на водните ресурси на басейново ниво – от Басейнова дирекция „Дунавски район“.

Системата включва Националните мрежи за мониторинг на: атмосферен въздух, води, земи и почви, гори и защитени територии, биологично разнообразие, радиологичен мониторинг и мониторинг на шума. В обхвата на НСМОС се включват и контролно-информационните системи за: емисии на вредни вещества в атмосферния въздух,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

емисиите на отпадъчни води във водни обекти, информационна система за отпадъците, информационна система за опазване на земните недра.

ИАОС поддържа информационни бази данни на национално и регионално ниво. Базите данни и на национално, и регионално ниво са структурирани по компоненти на околната среда с използване на общи номенклатури.

Община Борово е обхваната в НСМОС по следните компоненти:

Въздух

На територията на общината няма постоянен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух. За периода 2014-2020 г. не е извършван контрол и от мобилна автоматична станция на ИАОС.

Води

Мониторингът на **повърхностните води** се извършва по мониторингова програма, съгласно Заповед на Министъра на околната среда и водите. Програмата включва:

- Физикохимичен мониторинг на повърхностни води;
- Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води;
- Емисионен контрол на отпадъчни води;
- Мониторинг на морски води.

Мониторингът на водите на територията на община Борово като част от НСМОС е подробно описан в т.1.3. от настоящата Програма.

РИОСВ – Русе извършва **контролен мониторинг** на:

- Обектите, формиращи отпадъчни води, в т.ч. параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за водовземане и заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната;
- Пречиствателните станции на населените места;
- Аварийните изпускания на отпадъчни води.

Собствен мониторинг

Собствен емисионен мониторинг на производствените отпадъчни и битово-фекални води извършват операторите на инсталациите по силата на Комплексните разрешителни и/или на разрешенията за водовземане и заустване.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Мониторингът на **подземните води** в община Борово като част от Националната програма за мониторинг, се осъществява на основание Заповед № РД–182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Изпълняват се два вида програми:

- за качество (химично състояние) на подземните води и
- за количество (количествено състояние) на подземните води.

Мониторингът на водите на територията на община Борово е описан в т.1.3. от настоящата програма.

Питейни води

Съгласно Директивите на Европейския съюз и българското законодателство Регионална здравна инспекция – Русе осъществява контролен мониторинг на водата за питейно-битово водоснабдяване на територията на област Русе.

Водоснабдяването на населените места с вода за питейно-битови цели се осъществява чрез подземни източници. Не се използват повърхностни водоизточници за тази цел. Водоснабдяването се осъществява от обществения воден оператор „ВиК“ ООД гр. Русе.

За организиране на контролния мониторинг над качеството на питейно-битовите води през 2020 г. са изготвени от отдел „ДЗК“ при РЗИ Русе общо седем План-програми за контролен мониторинг по реда на чл.8 от Наредба №9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, ДВ. бр. 30/28.03.2001 г., изм. и доп. бр. 6/16 януари 2018 г.

През 2020 г. във водоизточниците от всички видове са взети и анализирани общо 608 проби, в т.ч. 305 по физико-химични показатели, 303 по микробиологични показатели. Изследвани са и 5 проби по радиологични показатели.

От тях нестандартни по физико-химични показатели са общо 48,2%, а по микробиологични показатели – 4,3%. Спрямо предходни години е нарастнал процента на нестандартни по химични показатели проби и намалява процента на нестандартност при микробиологичните проби. Важно е да отбележим, че основната част (над две трети) от „нестандартността“ по химични показатели се дължи на отклоненията в показател „остатъчен свободен хлор“ – твърде нисък, под 0,1 mg/m³.

Качеството на питейната вода в Русенска област е добро и наред с това показва ясна и трайна тенденция за подобряване, особено по отношение на микробиологичните показатели. Относителният дял на нестандартните проби по микробиологичните показатели през предходните пет години – 2019-2015 г. е бил доста по-висок, в сравнение

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

с 2020 г. При физико-химичните анализи „скокът“ на нестандартни проби се дължи на почти системно установяваните ниски нива на остатъчен свободен хлор в пробите.

В заключение на РЗИ Русе, качеството на подаваната питейна вода за питейно-битови цели е добро и се подобрява през последните няколко години.

Информационна система

В ИАОС има изградена Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите, която функционира на основание чл. 171, ал. 1 от Закона за водите и Глава пета от Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите.

От 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите, в т.ч. и РИОСВ – Русе, въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект, за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС. Системата е обществено достъпна - <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki>.

Почви

В землището на община Борово липсва мониторингов пункт за изследване състоянието на почвите.

Отпадъци

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на Националния план за управление на отпадъците, такава система е включена и в общинската програма за управление на отпадъците на Борово. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се публикува на Интернет страницата на общината, а копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на експерти по екология в дирекция „Устройство на територията и общинската собственост“ в направление „Екология“, който изпълнява функциите за управление на отпадъците.

Съгласно чл. 44, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците годишните отчети за отпадъци се предоставят в Изпълнителна агенция по околна среда.

Съгласно чл. 45, ал. 1 Изпълнителният директор на ИАОС или оправомощено от него длъжностно лице води публични регистри. Достъпът до тези регистри е публичен чрез Националната информационна система за отпадъците и чрез интернет страниците на РИОСВ – Русе – <https://www.riosv-ruse.org/>.

ИАОС е отговорна институция за събиране на информация по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри и по всички наредби, регламентиращи управлението на масово разпространени отпадъци.

ИАОС е отговорна институция и за водене и поддържане на публични регистри по чл. 45, ал. 1-9 от ЗУО.

Биоразнообразие

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. Това се осъществява, от една страна, чрез целенасочени и дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение и пренос на данни, а от друга страна – чрез система за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му.

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг потребители.

Разработена и внедрена е информационна система БИОМОН за въвеждане и обобщаване на информацията от мониторинга на биологичното разнообразие. БИОМОН поддържа национална и регионални бази данни.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и утвърждават от министъра на околната среда и водите графичите за изпълнение на мониторинговите дейности в рамките на НСМБР.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.10. УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ И СТАТУТ НА ФИРМИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СЪОТВЕТНАТА ДЕЙНОСТ

Общинската администрация осъществява административно, методическо и финансово управление и контрол на второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и дейности, и предоставя административни и публични услуги на населението.

1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги

Сметосъбирането и сметоизвозването на битови отпадъци, както и всички дейности, свързани с поддържане чистотата на общината, вкл. метене, озеленяване, измиване на териториите за обществено ползване, се извършва от общинско предприятие „Горски фонд и чистота“ – при Община Борово.

Община Борово е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, обл. Русе), в което се включват общините Бяла, Полски Тръмбеш, Борово, Две могили, Ценово и Опака.

Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Полски Тръмбеш, Борово, Две могили, Ценово и Опака се намира в землището на гр. Бяла, местността „Трапито“. Регионалното депо включва:

- Клетка за депониране с площ 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.
- Инсталация за сепариране на отпадъци с проектен капацитет 4 т./час за работа 5 дена седмично в една смяна на непълно работно време и годишен капацитет 6 800 т./год.
- Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци) с проектен капацитет 3000 т./год. или 12,5 т./24 ч.

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградими сепарирани отпадъци и разделно събрани зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

Водоснабдяването в община Борово се осъществява от „ВиК“ ООД гр. Русе. Всички населени места в община Борово са водоснабдени с необходимите водни количества. Качеството на водата за питейно-битови нужди е оценено като „добро“.

Водопроводната мрежа – външна и вътрешна, е изградена основно от етернитови и стоманени тръби в периода 1960-1980 г. с изтекъл експлоатационен срок, което е причина за чести аварии и големи загуби на вода. Външната водопроводна мрежа за общината е с обща дължина приблизително 43 км, като около 70% от нея е с азбестоциментови тръби. Вътрешната мрежа е 144 км, като азбестоциментовите тръби са над 80% от общата дължина.

На територията на община Борово се експлоатират 8 каптажа, 3 шахтови кладенеца, 1 тръбен кладенец и 2 бр. „Раней“. Изградени са и работят 6 бр. ПС, 3 водонапорни кули с общ обем 450 м³, 10 водоема с общ обем 1818 м³, от които 3 бр. черпателни резервоара с обем 543 м³. Общата дължина на външната мрежа възлиза на 42 556 м, а вътрешната на около 143 861 м. Изградени са 27 232 м сградни отклонения.

„Водоснабдяване и канализация“ ООД гр. Русе не поддържа и експлоатира канализационна мрежа на територията на община Борово. Отпадъчните води на територията на общината се формират от жилищни и обществени сгради - общо 4 010 бр., животновъдните обекти - общо 10 бр., 8 земеделски кооперации и 7 фирми, сред които съществен дял има „Бороимпекс“ АД гр. Борово. До момента частично изградена канализация за дъждовни и условно-чисти води има само в гр. Борово (степената на изграденост е 40%). Събирането и отвеждането на отпадъчните води от обектите и жилищните сгради в останалите населени места е към септични и изгребни ями съгласно чл. 87 от ЗУТ.

Основното предизвикателство, породено от демографските тенденции, е как да се планира отвеждането и пречистването на отпадъчните води в малките населени места, с разпръснато население, и особено в онези населени места, в които се очаква спад на населението и стопанската дейност през следващите десетилетия. Според изискванията на ДПГОВ, за агломерации, които към момента наброяват повече от 2 000 е. ж. трябва да се осигури отвеждане и пречистване на отпадъчните води, независимо от демографските прогнози. Но директивата съдържа разпоредба, позволяваща прилагане на индивидуални подходящи системи, на местата, в които отвеждането би било прекомерно скъпо или не би донесло очакваните екологични ползи.

Канализационна мрежа има изградена в гр. Борово – 6700 м, като 4800 м е изградената в населеното място и 1900 м изградена извън населеното място до

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

съществуващи утайници. Броят на свързаните домакинства е минимален. Градът е разделен от жп линия на две части – западна и източна. За западната част са проектирани три канализационни помпени станции с прилежащите им улични канали, които препомпват отпадните води до гравитачни участъци от изпълнената канализационна мрежа в източната част. Има изградена частична канализационна мрежа в източната част и главен канализационен колектор до пречиствателна станция за отпадни води.

Изграждането на канализационна система за отпадъчни води в гр. Борово започва още през 80-те години на миналия век. През 1999 г. и 2002 г. са изградени още два участъка от канализацията на южния квартал. Дължината на изградената канализационна мрежа в гр. Борово е около 6 700 м. Частична канализация има изградена и в селата Екзарх Йосиф и Горно Абланово. В останалите населени места се използват септични ями и попивни кладенци, което води до влошаване качеството на подземните води.

Общината има разработен идеен проект за изграждане на ГПСОВ, но не е финансиран до момента.

1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места

Дейностите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в общината се извършват от общинско предприятие „Горски фонд и чистота“.

ОП „Горски фонд и чистота“ гр. Борово извършва следните видове дейности:

- Сметосъбиране и сметоизвозване;
- Транспортиране и депониране на отпадъци;
- Сметопочистване, снегочистиране на тротоари и обществени места.

1.10.4. Задължения на гражданите

Учрежденията, обществените организации, държавните, общинските и частните фирми, домсъветите на етажните собственици и гражданите имат задължения по отношение опазване на околната среда, за ежедневно почистване и поддържане чистотата в ползваните от тях сгради, дворове и прилежащите им територии.

Настоящата програма формулира детайлно всички дейности, които община Борово осъществява с цел опазване и подобрене на състоянието на околната среда:

- **По фактор отпадъци** – звеното към Общинска администрация – Борово;
- **По компонент води** – Водоснабдяване и канализация;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- **По компонент въздух** – дейности по жилищно строителство, благоустройство и регионално развитие, енергийна ефективност, включително осветление на улици и площади, изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа;
- **По компонент биоразнообразие и зелени системи** – общинските дейности по озеленяване и развитие на културните, етнографските и туристическите комплекси;
- **По отношение на осигуряване на устойчиво управление на околната среда и информационно обслужване на населението** – дейности, свързани с обучение на децата и учениците, осигуряване на информационна разгласа за населението, развитие на културните институти – читалища, музеи, художествени галерии и етнографски комплекси с местен характер.

1.11. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда

За разглеждания период 2014-2020 г. произведената продукция в общината постепенно се повишава. През 2020 г. тя е 26 465 хил. лв., което е с 37% повече спрямо 2014 г. Най-голям принос към произведената продукция за трите сектора има селското, горското и рибното стопанство.

Таблица 21. Икономически показатели в община Борово за периода 2014-2020 г.

Показател	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Предприятия (брой)	121	131	127	120	115	116	115
Произведена продукция (хил. лв.)	19 317	20 184	22 338	22 792	22 476	25 561	26 465
Нетни приходи от продажби (хил. лв.)	22 293	23 605	..	25 860	..	..	..
Заети лица (брой)	542	529	566	524	519	504	514
Наети лица (брой)	442	421	458	426	428	415	416
ДМА (хил. лв.)	15 109	15 780	16 541	17 673	18 062	19 369	22 312

Източник: НСИ

„...“ Конфиденциални данни

Броят на предприятията през 2020 г. е намалял с 5% спрямо 2014 г.

Обликът на общинската икономика дават микро (до 9 заети) предприятията, които съставляват 87,8% от всички предприятия в общината. С най-голям относителен дял са тези в отрасъл търговия.

Основните промишлени предприятия на територията на община Борово са от секторите производство на пластмасови и метални изделия, хранително-вкусова промишленост, машиностроене, производство на текстил, облекло и други шивашки

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

изделия. Промислените предприятия, които развиват дейност на територията на общината са:

- ТПК „ЕЛКОН“ – производство на опаковки от пластмаса и метални изделия;
- „Икон“ ЕООД – производство на надуваеми плажни и рекламни изделия от меко PVC фолио;
- „Бороимпекс“ АД – месодобив и месопереработка;
- „СОЛАР ЕНЕРДЖИ 5“ ЕООД – производство на електрическа енергия;
- „Готекс“ ЕООД – производство на горно облекло, без работно на ишлеме;
- „Робусти“ ЕООД - дърводобив, дървопереработване и търговия с дървесина;
- „Виктор М“ - дърводобив, дървопереработване и търговия с дървесина;
- „Мидикс“ АД – производство на принадлежности за риболов: захранка, подхранка, кюспе.

Туризмът като подотрасъл на третичния сектор „Услуги“, не е достатъчно развит. Благоприятни фактори са наличието на подходящи ресурси, както и нарастващия интерес към алтернативните форми на туризма.

Според ОД „Земеделие“ – Русе земята, която се обработва през 2019 г., е 135 017 дка. Проследявайки динамиката във времето, се наблюдава постепенно увеличение на обработваемите земи.

През 2020 г. в община Борово са регистрирани 122 земеделски стопани.

Таблица 22. Обработваеми земи и брой регистрирани земеделски стопани

Година на регистрация	Обработваеми земеделски земи, дка	Земеделски стопани, брой
2014	131 911	127
2015	122 908	127
2016	133 630	138
2017	135 323	140
2018	137 750	142
2019	138 181	130
2020	135 018	122

Източник: ОДЗ Русе

Основните култури, които се отглеждат на територията на общината, са пшеница и ечемик.

Таблица 23. Основни видове отглеждани култури - засети площи, 2020 г.

Култура	Засети площи, дка
Обикн. (мека) пшеница	49 915,03
Ечемик	8 866,97
Рапица	4 252,87

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Култура	Засети площи, дка
Лавандула	47,74
Люцерна	3 911,19
Естествени ливади	163,50
Череша	14,24
Кайсии, зарзали	110,04
Праскови	5
Сливи	77,31
Ябълки	29,1
Круши	19,6
Орехи	705,57
Бадеми	55,83
Лешници	429,46
Ягоди	0,1
Лозя - винени	1,1
Други	137,88
Угари	245,82
Други овощни видове	91,07
Пасища и мери	7 443,9

Източник: ОДЗ Русе

В областта на животновъдството на територията на община Борово се отглеждат най-много пчелни семейства (4 580 бр.). На второ място се отглеждат овце – техният брой за 2020 г. е 1612 бр. След това са говедата – 1 267 бр., свине – 999 бр. и най-малко са кози – 92 бр.

Таблица 24. Основни видове отглеждани животни, 2020 г.

Животно	Количество, брой
Овце – общо	1 612
в т.ч. овце – млечни*	831
в т.ч. овце – месодайни*	497
Кози – общо	92
в т.ч. кози – майки*	89
в т.ч. кози – други*	3
Свине – общо	999
в т.ч. свине – други*	999
Говеда и биволи – общо*	1 267
в т.ч телета и малачета до 1 г.*	212
в т.ч. телета и малачета над 1 г. и под 2 г. за уговяване*	44
в т.ч. телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници*	179
в т.ч. крави – млечни*	675
в т.ч. крави – месодайни*	39
в т.ч. биволици*	101
Пчелни семейства	4 580
Калифорнийски червеи, кв. м.	100

Източник: ОДЗ Русе

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Средната брутна годишна работна заплата на наетите лица по трудово или служебно правоотношение в община Борово през 2020 г. достига 11 365 лв. За периода 2014-2020 г. средната работна заплата е нараснала с 56,8%.

Таблица 25. Средна брутна годишна работна заплата през периода 2014-2020 г.

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Средна брутна годишна работна заплата (лв.)	7 246	7 673	8 079	8 696	9 645	10 910	11 365

Източник: НСИ

Равнището на безработица през 2020 г. е 24,2%. Регистрирани са 376 бр. безработни лица. Продължително безработни са 164 души, а на възраст до 29 г. – 41 души.

За територията на общината се прилагат мерки и програми за насърчаване на заетостта през последните години, но въпреки това относителния дял на безработните е голям.

1.11.2 Състояние на инфраструктурата

- Електроенергийна инфраструктура**

Енергийната система за захранване на Община Борово е част от Републиканската мрежа. Основното захранване е на 110 kV. В експлоатация е подстанция „Борово“ 110/20 kV. Захранена е с един електропровод 110 kV за осъществяване на връзката между подстанциите и електро разпределителните мрежи на съседните общини. На територията на Общината няма изградени източници на ел. енергия от регионално и републиканско ниво.

Трансформаторната разпределителна подстанции 110/20 kV е в добро техническо състояние и задоволява потребностите на района. Съществуващата подстанция има възможност за разширение с подмяна на трансформаторите с по-голяма мощност и развитие на мрежа средно напрежение с използване на кабелни линии.

Електропроводите (въздушни и кабелни) 20 kV в селищната система и в гр. Борово са изградени така, че да се реализират пръстени с цел резервираност, както на битовите потребители така също и на промишлените. В по-голямата си част електропроводите са собственост на „ЕНЕРГО-ПРО МРЕЖИ“ АД. Електропроводите 20 kV са съставени от въздушни линии основно за захранване на селищата и крайградските зони. Въздушните електропроводи 20 kV създават ограничения със сервитутите си в урегулираните територии и подлежат на постепенно кабелиране. Като цяло състоянието на електро-разпределителната мрежа 20 kV е в добро състояние.

В населените места съществуващите ТП са оборудвани със остаряло оборудване и подлежат на реконструкция с обновяване на комутационната апаратура.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Изграждането на нови мощности 20/0,4 kV се изпълняват съгласно сключени договори за присъединяване с електроразпределителното дружество, съгласно Наредбата за присъединяване на потребители и производители и ЗУТ. Електрическата мрежа ниско напрежение в населените места в по-голямата си част е въздушна.

Като разпределителни табла се използват метални шкафове, които са изложени на корозия. В тази връзка напоследък навлязоха в експлоатация полимерните разпределителни кутии. В по-голямата си част електромерните табла са монтирани в общите помещения на жилищните и административните сгради, което ги предпазва от преки атмосферни влияния, но е предпоставка за манипулации върху средствата за измерване. Изнасянето на средствата на измерване на имотната граница налага ползването на полимерни кутии.

- **Газоснабдяване**

На територията на община Борово няма изградена газопреносна и газоснабдителна мрежа.

- **Телекомуникации и съобщения**

На цялата територия на общината има радио и телевизионен сигнал.

Всички населени места на територията на общината за телефонизирани. Сигналът на мобилните оператори „А1“ ЕАД, „Йетел България“ ЕАД и „Виваком“ ЕАД е със 100% покритие. Във всички населени места има интернет достъп чрез различни кабелни и мобилни оператори.

По данни на НСИ от 2011 г. достъпът до интернет е сравнително малък, като следва 26% от жилищата и 43,8% от живеещите лица имат достъп до интернет, което е под средните стойности за областта. Разликата между общинския център и останалите населени места не е голяма. Едва 46,5% от населението на общината е заявило, че притежава компютър, като за град Борово е 50,9% от населението и за 44,7% за населението на селата. На територията на общината, съществува и една поща, която да обслужва населението. Разположена е в непосредствена близост до сградата на Община Борово.

- **Транспортна инфраструктура**

Републиканските пътища на територията на община Борово, са следните:

- Първокласен път I-5(E85) / Русе - В. Търново – Габрово – Ст. Загора – Кърджали – Маказа) - от км. 33+200 до км. 45+900 с L=12,700 км.;
- Третокласен път III-501 – Русе – Иваново – Борово – Бяла - от км. 41+000 до км. 48+000 с L=7,000 км.;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

- Третокласен път III-5101 – (Бяла – Копривец) – Пет кладенци – Борово – I-5 (Русе – Бяла) - от км. 2+600 до км.7+177 с L = 4,600 км.;
- Третокласен път III-5402 – Ценово – Обретеник – - I-5 (Русе – Бяла) - от км. 8+200 до км. 15+632 с L = 7,600 км.;
- Третокласен път III-5001 – I-5 (Русе – Бяла) – RSE 1082 от км.0+000 до км. 0+637 с L = 0,637 км.

Външните връзки на общината се осигуряват от пътищата от републиканската пътна мрежа, която е с обща дължина 31,700 км и гъстота на РПМ 0,129 км/км², което е под средната 0,171 км/км² за страната:

Общината се обслужва сравнително добре от РПМ, като централни пътно транспортни артерии пресичат в изток – запад направление територията ѝ. Първокласният път I-5) / Русе - В. Търново – Габрово – Ст. Загора – Кърджали – Маказа) е основен обслужващ път за общината. Той обслужва направлението изток (областен център) – запад (Централна България и Столицата). Той минава край Борово и го обслужва за далечни кореспонденции.

Обслужването на общината се допълва от третокласните пътища III-501 – Русе – Иваново – Борово – Бяла , III-5101 – (Бяла – Копривец) – Пет кладенци – Борово – I-5 (Русе – Бяла), III-5402 – Ценово – Обретеник – - I-5 (Русе – Бяла) и III-5001 – I-5 (Русе – Бяла) – RSE 1082, така че се получава една радикална структура на пътната мрежа, покриваща общината.

Общинската пътна мрежа включва 42,205 км бивши четвъртокласни пътища. Те са:

- RSE 1001 - / III-5402, Ценово-Обретеник / Обретеник-Горно Абланово-Батин, с L = 17,80 км.;
- RSE 1003 - / I-5, Обретеник-Бяла / Волово-Граница общ. (Борово-Бяла) - Ботров – Бяла- /I-5/, с L = 6,4 км.;
- RSE 1005 - / I-5, Обретеник-Бяла / -Граница общ. (Борово-Борово)- Батишница – Бъзовец- /RSE 1082/, с L = 2,30 км.;
- RSE 2002 - / I-5, Тръстеник-Бяла / -Екзарх Йосиф- /RSE 1001/, с L = 8,00 км.;
- RSE 2006 - / III-5101, Пет кладенци-Борово /, Борово- Граница общ.(Борово-Борово)- /RSE 1082/, с L = 5,60 км.;
- RSE 3007 - / RSE 2006 , Борово - Баниска/, Гробищен парк Борово, с L = 0,600 км.;
- RSE 3009 - / RSE 1003 , Волово- Богров /, Брестовица - Гробищен парк, с L = 0,600 км.;
- RSE 3010 - / RSE 1003., Волово- Богров /, Брестовица – х. Бресъовица, с L = 0,400 км.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Конфигурацията на пътната мрежа е предимно радиална, насочена към общинския център. Гъстотата на пътната мрежа за общината е 0,3 км/км², която е по-ниска от средната гъстота за страната 0,39 км/км². От общо 7 населени места, 5 се обслужват от общински пътища, изградени предимно с асфалтово покритие.

Като цяло общинската пътна мрежа все още е в лошо състояние. Превантивното и текущо поддържане на общинската пътна мрежа включва комплекс от дейности, строителни и монтажни работи, колкото да съществуват пътищата. Необходимо е извършване основна рехабилитация на общинските пътища.

Територията на общината се обслужва и от жп транспорт. През територията ѝ преминава 4-та главна жп линия 1-ва категория Горна Оряховица – Русе с 6,820 км. Жп линията в участъка е единична и електрифицирана. Техническото състояние на железопътните съоръжения е добро и гарантира заложените в графика скорости на движение на влаковете. Има един експлоатационен пункт – гара Борово.

1.12. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В следващата таблица е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Борово за периода 2014-2020 г.

Таблица 26. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2014-2020 г., лева

Приходи и разходи по години	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Планирани приходи за околна среда, в т.ч. такса битови отпадъци, позволителни за лечебни растения и др.	-	155 700	282 403	185 700	185 850	189 630	183 510
Реализирани приходи за околна среда	142 659	165 589	159 300	235 763	223 873	219 844	247 969
Относителен дял на приходите, свързани с опазване на околната среда, от всички приходи на общината	3,08%	4,3%	4,4%	5,7%	4,9%	3,8%	4,7%
Планирани разходи за околна среда	-	654 977	282 405	227 955	291 785	478 890	334 876
Реализирани разходи за околна среда	147 203	179 930	181 418	223 785	254 318	392 962	315 914
Относителен дял на разходите, свързани с опазване на околната среда, от всички разходи на общината	3,2%	4,6%	5,0%	5,4%	5,6%	6,8%	6,0%
Средства от ПУДОС	-	4 982	9 982	14 559	219 960	86 671	31 362

Източник: Община Борово

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

От данни в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

- Приходите за дейности по опазване на околната среда бележат колебания, но с тенденция на увеличаване;
- Приходите за опазване на околната среда идват от такса битови отпадъци;
- Разходите (планирани и реализирани) за дейности по опазване на околната среда отбелязват устойчиво нарастване за периода 2014-2020 г.

Разходите за околна среда нарастват с над 114% между 2014 и 2020 г. За същия период реализираните приходи за околна среда се увеличават с около 70%, което е крайно недостатъчно за покриване на разходите. Затова следва да се предприемат мерки за намаляване на отпадъка.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

**2. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И
ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)**

Този раздел включва анализа на силните страни на общината, възможностите да се възползва от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолее или сведе до минимум, външните възможности/перспективи за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира общината в бъдеще.

2.1. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВЪЗДУХ

ВЪЗДУХ	
Силни страни	Възможности
○ На територията на общината не са регистрирани значими източници на емисии в атмосферния въздух; ○ Общината предприема мерки за подобряване на атмосферния въздух.	○ Въвеждане на високи екологични стандарти за междуселищни автобуси; ○ Стимулиране населението за преминаване на друг вид отопление през зимния период; ○ Производствените предприятия работят под режим на контрол от страна на РИОСВ, което осигурява планиране и реализация на мерки за привеждане в съответствие при необходимост.
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на постоянен пункт за контрол на КАВ; ○ Няма достатъчно данни за замърсяването на въздуха; ○ На територията на общината липсва изградена газоснабдителна мрежа; ○ За битово отопление се използват предимно твърди горива.	○ Увеличаване на автомобилния трафик и нарастването на остарелите автомобили; ○ Високо потребление на отоплителни материали през зимния период.

Районът на община Борово е застрашен от замърсяване на атмосферния въздух от следните източници: пътните артерии и увеличения трафик и битовото отопление през зимните месеци.

За подобряване качеството на атмосферния въздух общината е предприела мерки по допълнителното улично озеленяване, допълнително залесяване с нови дръвчета и обособени зелени площи, финансирани от общински бюджет.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

2.2. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВОДИ

ВОДИ	
Силни страни	Възможности
○ Липса на големи промишлени предприятия; ○ 100% от населението в общината е водоснабдено.	○ Гарантиране качеството на питейните води; ○ Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община; ○ Изграждане на ПСОВ.
Слаби страни	Заплахи
○ Процентът на загубите на вода във водопроводната мрежа е висок; ○ Липса на изградена канализационна система за отпадни битови води във всички населени места; ○ Няма изградена ПСОВ.	○ Риск за замърсяване на подземните водоизточници от неизградена канализационна система; ○ Поради невисоките доходи, съществува праг на икономическата достъпност на таксите за населението, което ограничава възможностите за финансиране на инвестиционната програма; ○ Опасност от заустване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобално затопляне.

Основните проблеми, свързани с опазване чистотата на водите на територията на община Борово, са:

- Липсват изградени канализационни системи и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води във всички населени места, което е причина за неконтролираното изпускане на замърсени води и причинява замърсявания на околната среда;
- По отношение на компонент „Води“ основните усилия следва да са насочени към подобряване състоянието и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи;
- Амортизираната водопроводна мрежа е причина за значителни загуби на питейна вода и за влошаването на нейните качества.

2.3. АНАЛИЗ НА ФАКТОР ОТПАДЪЦИ

ОТПАДЪЦИ	
Силни страни	Възможности
○ Общинската нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво, е разработена в съответствие с изискванията на ЗУО; ○ Всички населени места на територията на община Борово са обхванати от организирано събиране и транспортиране на битови	○ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците съобразно въведената йерархия;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

отпадъци; ○ Населението е обезпечено с достатъчен брой съдове за съхраняване на смесени битови отпадъци, които при необходимост (амортизация, повреда) се подменят; ○ Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците; ○ Използване на регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания; ○ Изградена е инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци); ○ Наличие на сепарираща инсталация за отпадъци; ○ Срещу заплащане се предоставят отворени контейнери за строителни отпадъци с вместимост 4 м³; ○ Община Борово е с по-добри стойности от средните за страната по показателя „норма на натрупване на битови отпадъци на жител“.	○ Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление; ○ Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци; ○ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ○ Успешно коопериране с общините в рамките на РСУО Бяла за изграждане на по-ефективни регионални съоръжения за третиране на отпадъци; ○ Развитие и разширения на системите за разделно събиране на МРО; ○ Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки; ○ Прилагане на добри практики за намаляване на отпадъците; ○ Постигане на целите за повторна употреба и рециклиране и намаляване на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране и респ. незаплащане на отчисления по чл. 64 ЗУО; ○ Повишен административен капацитет по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъците; ○ Увеличаване на броя на образователни кампании, организирани от общинска администрация с цел повишаване количеството на разделно събраните отпадъци и доверието на гражданите в организираната система; ○ Изграждане на инсталация за третиране на биоразградими отпадъци.
Слаби страни	Заплахи
○ Необходимост от подобряване на материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в това число изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.; ○ Недостатъчен брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците –	○ Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места; ○ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците; ○ Културата на населението по отношение на разделното събиране не е на достатъчно високо ниво; ○ За част от потоците масово разпространени отпадъци не са сключени договори с организации по оползотворяване; ○ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; ○ Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци и домашно компостиране; ○ Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от услугите по управление на отпадъците; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места.	изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци; ○ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците; ○ Непостигнати цели за разделно събиране и рециклиране за съответните референтни години, заложиени в ЗУО.
--	--

Планираните мерки за подобряване на управлението на дейностите с отпадъци на територията на община Борово са подробно разгледани в *Програма за управление на отпадъците на община Борово за периода 2021-2028 г.*, която е неразделно приложение към ПООС – Приложение №3.

2.4. АНАЛИЗ НА РИСКА И ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

РИСК ОТ ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА	
Силни страни	Възможности
○ Ясно определени задължения на компетентните органи по отношение на защитата при бедствия, съгласно ЗЗБ (Обн. ДВ. бр. 102 от 19 Декември 2006 г.). ○ Въведени механизми за осигуряване на единен подход при планиране на защитата при бедствия, съответно планиране на намаляването на риска от бедствия, съгласно ЗЗБ.	○ Използване на Европейски структурни и инвестиционни фондове за финансиране на дейности за намаляване на риска от бедствия; ○ Достъп до, и съответно предпоставки за въвеждане на добри практики от други страни.
Слаби страни	Заплахи

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

○ В голяма част от подзаконовите нормативни актове, свързани със защитата при бедствия, липсват необходимите яснота и конкретика, което не позволява ефективното им прилагане; ○ Въведените със ЗЗБ механизми за сътрудничество и обмен на информация все още не функционират ефективно; ○ Липса на достатъчен ресурс (експертен, финансов, технически и т.н.) в общината; ○ Все още планирането на защитата при бедствия е несистематизирано; ○ Неразбиране на риска от бедствия във всичките му измерения от страна на компетентните органи и населението.	○ Повече рискове от бедствия, включително и такива, произтичащи от изменението на климата; ○ Внезапни бедствия с висок интензитет.
--	---

2.5. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

ПОЧВИ	
Силни страни	Възможности
○ Благоприятни условия за развитие на разнообразно и високопродуктивно земеделско производство; ○ Липса на почви, замърсени с тежки метали и органични замърсители.	○ Съществуват възможности за специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия почвен ресурс, за увеличаване на дела на трайните насаждения и лозята, за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата на общината; ○ Възможност за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите земеделски площи чрез механизма на субсидирането от Европейските фондове по линия на Оперативните програми (напр. ПРСР 2014 – 2020 г.), които, освен чрез преките инвестиции, също и чрез насърчаването на повишаването на знанията на земеделските стопани, ще подпомагат прилагането на добри земеделски практики, водещи до устойчиво управление на почвите и водите и до опазване на биоразнообразието.
Слаби страни	Заплахи
○ Почвена ерозия; ○ Основен източник на замърсяване на почвите е наторяването; ○ Опожаряване на стърнища и суха тревна растителност, водещо до увреждане на повърхностния слой на почвата и до нарушение на нейната микробиологична	○ Липсват механизми за налагане прилагането на почвозащитни земеделски практики на частните земеделски производители и на арендаторите, обработващи частните земи, чийто дял е най-голям; ○ Съществуват трудности за възстановяване на поливното земеделие в общината: липсата на лесно

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

структура и водния ѝ баланс.	достъпно финансиране на инвестиционни проекти за възстановяване на поливната инфраструктура в земеделските земи; липсата на собствени финансови средства на Общината за такива инвестиции; ○ На общините е вменен контрол по опазване на почвите съгласно Закона за почвите, за който не са предвидени ресурси – финансови и човешки, в рамките на структурата на общинската администрация; ○ Засилване на деградационните процеси на почвите; ○ Загуба на биоразнообразие при естествено и антропогенно въздействие; ○ Липса на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за Област Русе; ○ Силен натиск, създаван или засилван от човешките дейности като: неподходящи селскостопански и горски практики, депониране на отпадъци.
------------------------------	---

2.6. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ БИОРАЗНООБРАЗИЕ

БИОРАЗНООБРАЗИЕ и ЕКО ТУРИЗЪМ	
Силни страни	Възможности
○ Богато природно разнообразие; ○ Наличие на защитени зони, част от Натура 2000; ○ Богато културно-историческо наследство.	○ Интензивно развитие на националния туристически пазар и утвърждаване на туризма като приоритетен отрасъл на икономиката; ○ Непрекъснато нарастващ чуждестранен туристически поток към страната; ○ Наличие на европейски финансиращи програми в областта на туризма; ○ Извършване на проучвания за находища на лечебни растения; ○ Засилване на контрола върху ловния туризъм; ○ Предотвратяване на браконьерството; ○ Въвеждане на система от мерки на местно ниво, които да насърчават и гарантират устойчивото ползване на биологичните ресурси.
Слаби страни	Заплахи

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

○ Липса на опит в разработване на проекти от страна на бизнеса; ○ Липса на единна информационна база данни за развитието на туризма в региона; ○ Малък опит в разработването на проекти от страна на бизнеса; ○ Липса на леглова база; ○ Слабо развит туристически сектор; ○ Липса на подготвени специалисти в областта на туризма.	○ Преса върху дивеча, в резултат от все по-интензивното развитие на ловния туризъм; ○ Браконьерство; ○ Глобално изменение на климата и попадане на страната в зона на засушаване; ○ Тежки административни процедури за стартиране и развитие на бизнес.
---	---

Липсата на устойчиво ползване на биологичните ресурси води до прогресивното им и невъзобновимо изчерпване. Инвеститорската нагласа е за поставяне на краткосрочни цели с търсене на бързи резултати. Като цяло, социалният подход към икономиката е насочен към печалба за кратко време, което затруднява особено много опазването на природните ресурси и околната среда и фактически работи срещу обществения интерес. Склонността да се жертват дългосрочни ползи, заради бързи печалби, сериозно застрашава баланса на биологичните ресурси.

Състоянието на биологичното разнообразие зависи от всички стопански дейности – строителство, туризъм, селско и горско стопанство, промишленост. Тази комплексност на негативно влияние изисква използването на комбинирани защитни методи, при спазване на съответните нормативни правила и регламентиранияте способности за въздействие.

2.7. АНАЛИЗ ПО ФАКТОР ШУМ

В община Борово не се надвишават пределно допустимите нива на шума, поради тази причина не е правен и анализ на звуковото налягане в отделните населени места. На територията на общината няма големи промишлени източници на шум в околната среда, затова не е извършван собствен мониторинг. Друг източник на шумово замърсяване на територията на общината е остарелият автомобилен парк и преминаващите превозни средства.

2.8. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

Ограничените ресурси на общината не позволяват по-добрата им поддръжка. Най-добре поддържана е градината в центъра на гр. Борово. Един от проблемите при поддържане на зелената система е, че няма достатъчно средства за подмяна на изсъхналите или загубили декоративната си стойност дървета и храсти, както и за повишаване на видовото им разнообразие.

2.9. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ РАДИАЦИОННИ ЛЪЧЕНИЯ

Производствени и други дейности, източници на радиационно замърсяване на територията на общината няма. Радиационният фон се движи в нормални граници. Източници на вредни лъчения не са установени.

2.10. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на община Борово не са регистрирани източници на неорганизираните емисии. В общината не са регистрирани инсталации, извършващи дейности с употреба на разтворители за периода 2014-2020 г.

2.11. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА КАТО ФАКТОР ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Външните връзки на общината се осигуряват от пътищата от републиканската пътна мрежа, която е с обща дължина 31,700 км и гъстота на РПМ 0,129 км/км², което е под средната 0,171 км/км² за страната:

Общината се обслужва сравнително добре от РПМ, като централни пътно транспортни артерии пресичат в изток – запад направление територията ѝ. Първокласният път I-5) - Русе - В. Търново – Габрово – Ст. Загора – Кърджали – Маказа е основен обслужващ път за общината. Той обслужва направлението изток (областен център) – запад (Централна България и Столицата). Той минава край Борово и го обслужва за далечни кореспонденции.

Обслужването на общината се допълва от третокласните пътища III-501 – Русе – Иваново – Борово – Бяла, III-5101 – (Бяла – Копривец) – Пет кладенци – Борово – I-5 (Русе – Бяла), III-5402 – Ценово – Обретеник – I-5 (Русе – Бяла) и III-5001 – I-5 (Русе –

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Бяла) – RSE 1082, така че се получава една радикална структура на пътната мрежа, покриваща общината.

Конфигурацията на пътната мрежа е предимно радиална, насочена към общинския център.

Гъстотата на пътната мрежа за общината е $0,3 \text{ км/км}^2$, която е по-ниска от средната гъстота за страната $0,39 \text{ км/км}^2$. От общо 7 населени места, 5 се обслужват от общински пътища, изградени предимно с асфалтово покритие.

Като цяло общинската пътна мрежа все още е в лошо състояние. Превантивното и текущо поддържане на общинската пътна мрежа включва комплекс от дейности, строителни и монтажни работи, колкото да съществуват пътищата. Необходимо е извършване основна рехабилитация на общинските пътища.

Територията на общината се обслужва и от жп транспорт. През територията ѝ преминава 4-та главна жп линия 1-ва категория Горна Оряховица – Русе с 6,820 км. Жп линията в участъка е единична и електрефицирана.

Водоснабдяването в община Борово се осъществява от „ВиК“ ООД гр. Русе. Всички населени места в община Борово са водоснабдени с необходимите водни количества. Качеството на водата за питейно-битови нужди е оценено като „добро“. Азбесто-циментовите тръби са с най-голям относителен дял във водопроводната мрежа на общината. Техническото им състояние е незадоволително. Подобен е проблемът и с частните водопроводни отклонения, изпълнени от поцинковани тръби.

До момента частично изградена канализация за дъждовни и условно-чисти води има само в гр. Борово (степената на изграденост е 40 %). Събирането и отвеждането на отпадъчните води от обектите и жилищните сгради в останалите населени места е към септични и изгребни ями съгласно чл. 87 от ЗУТ.

На територията на община няма изградени ПСОВ.

Енергийната система за хранване на Община Борово е част от Републиканската мрежа. Основното хранване е на 110 kV. В експлоатация е подстанция „Борово“ 110/20 kV. Хранена е с един електропровод 110 kV за осъществяване на връзката между подстанциите и електро разпределителните мрежи на съседните общини. На територията на общината няма изградени източници на ел. енергия от регионално и републиканско ниво.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

**2.12. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА СТРУКТУРА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

ОРГАНИЗАЦИОННА И ИКОНОМИЧЕСКА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	
Силни страни	Възможности
○ В общината работят компетентни служители в областта на околната среда и съществува воля за постигане на нормативните изисквания от екипа на общинска администрация; ○ Община Борово има собствена нормативна база – общински наредби и програми, както и общи стратегии за развитието на общината, в които управлението на отпадъците е важен елемент.	○ Възможности за внедряване на нови, екологосъобразни практики за производствата; ○ Възможности за трансгранично сътрудничество в областта на околната среда.
Слаби страни	Заплахи
○ Недостатъчно е ресурсното обезпечаване на отговорното звено в общинска администрация и на общинското предприятие за управлението на отпадъците спрямо повишаващите се нормативни изисквания и очакванията на обществеността.	○ Влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на компонентите на средата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

3. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Община Борово – чиста и съхранена природа, осигуряваща благоприятни условия за живот

4. ЦЕЛИ

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Борово в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината, се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Борово в областта на околната среда.

Генерална стратегическа цел на ПООС:

Подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

ПРИОРИТЕТ 1. ВОДИ

Специфична цел 1: Насърчаване на устойчивото управление на водите

ПРИОРИТЕТ 2. ВЪЗДУХ

Специфична цел 2: Поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и нивата на емисиите под пределно допустимите норми за опазване на човешкото здраве

ПРИОРИТЕТ 3. ОТПАДЪЦИ

Специфична цел 3: Устойчиво управление на отпадъците

ПРИОРИТЕТ 4. РИСК И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Специфична цел 4: Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска

ПРИОРИТЕТ 5. ПОЧВИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Специфична цел 5: Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия

ПРИОРИТЕТ 6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Специфична цел 6: Засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура, както и намаляване на замърсяването

ПРИОРИТЕТ 7. ШУМ

Специфична цел 7: Поддържане нивата на шума в границите на нормативните изисквания

ПРИОРИТЕТ 8. ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Специфична цел 8: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване

ПРИОРИТЕТ 9. ПОВИШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В Т.Ч. ЕКОЛОГИЧНА КУЛТУРА, ЕКОЛОГИЧНИ ЗНАНИЯ, ЕКОЛОГИЧНОТО МИСЛЕНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

Специфична цел 9: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Борово за периода 2021-2028 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

***Забележка:** Дейностите, предвидени за изпълнение по компоненти **Отпадъци и Почви**, е съгласно:

- Програма за управление на отпадъците на община Борово за периода 2021-2028 г. – Приложение №3;
- Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Борово за периода 2021-2028 г. - Приложение № 4.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 27. План за действие на ПООС Борово 2021-2028 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация									
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28		
План за действие на ПООС Борово 2021-2028 г.		17 753,3													
Приоритет 1. Води		2 004													
1	Реконструкция и модернизация на амортизираната водопроводна мрежа	1 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Км. ремонтиран/подменен водопровод	Община Борово, ВиК Русе		X	X	X	X	X	X	X	X	
2	Изграждане на пречиствателни станции за питейни води за подобряване на водоснабдяването и качествата на питейните води	1 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Реконструирана и изградена пречиствателна станция	Община Борово, ВиК Русе		X	X	X	X	X	X	X	X	
3	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	4	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Борово			X			X				
Приоритет 2. Въздух		2 207													
1	Почистване на пътните артерии от натрупани кал и прах, и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	7	Общински бюджет	7 бр. годишно почистване	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X	X	
2	Модернизиране на уличното осветление	200	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	Изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X	X	
3	Повишаване на енергийната ефективност на общински и частни сгради	2 000	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	2 броя изпълнени проекти за повишаване на енергийната ефективност	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X	X	
Приоритет 3. Отпадъци		8 305,3													
1	Изпълнение на Програма по управление на отпадъците 2021-2028	8 305,3	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен	Събрани и обезвредени отпадъци	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X	X	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
			бюджет										
Приоритет 4. Риск и изменение на климата		593											
1	Благоустрояване на речните корита с цел предпазване от наводнения	50	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
2	Почистване на речните корита	200	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Км. почистени речни корита	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
3	Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система	0	Фондове на ЕС; Общински бюджет		Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
4	Анализи на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр.	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. извършен анализ на риска	Община Борово			X					
5	Информационни кампании, насочени към повишаване на готовността на населението и капацитета на силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения	3	Фондове на ЕС; Общински бюджет	3 бр. информационни кампании	Община Борово			X		X		X	
6	Оптимизиране и разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. оптимизирана система	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
7	Внедряване на технологии, както и системи и инфраструктури за достъпна чиста енергия, включително технологии за съхранение на енергия и намаляване на емисиите на парникови газове	300	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 5. Почви		3 841											
1	Изпълнение на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Борово за периода 2021-2028 г.	3 841	Фондове на ЕС; Общински бюджет, други източници		Община Борово		X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
Приоритет 6. Биоразнообразие		160											
1	Поддържане, развитие и устойчиво управление на защитените зони и природните ценности на територията на общината	60	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
2	Опазване на горите от сеч и пожари	50	Фондове на ЕС; Общински бюджет	7 бр. извършени дейности	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
3	Въвеждане на щадящи лесовъдски системи	50	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Борово, ДГС		X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 7. Шум		10											
1	Разработване и въвеждане на дейности за ограничаване и снижаване на градския шум, отчитаща ефекта и значимостта на междусекторното взаимодействие „градоустройство, строителство, благоустройство, контрол и организация на движението на МПС, здравни ефекти от въздействието на шума“	10	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Борово, Външни организации		X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 8. Зелени системи		608											
1	Поддържане на паркови пространства и градинки	200	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ на реконструирани и поддържани паркове и градинки	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
2	Благоустрояване и поддържане на детски площадки	200	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Брой реконструирани и рехабилитирани спортни съоръжения и детски площадки	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
3	Поддържане на гробищните паркове	8	Фондове на ЕС; Общински бюджет;	Площ поддържани гробищни паркове	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
			Държавен бюджет										
4	Лесовъдски, агротехнически и биологични мероприятия, осигуряващи предпазване, ограничаване и предотвратяване на появата и развитието на вредители, болести и други повреди, пречещи на развитието на флората и фауната	200	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	6 бр. извършени мероприятия	Община Борово			X	X	X	X	X	X
Приоритет 9. Повишаване на екологичното образование на населението в т.ч. екологична култура, екологични знания, екологичното мислене и подобряване на административния капацитет		25											
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	10	Общински бюджет	Брой проведени обучения	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	5	Общински бюджет	Брой създадени партньорства	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
3	Провеждане на образователни кампании за повишаване на екологичното съзнание в населението	5	Общински бюджет	Брой проведени кампании	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X
4	Засилване на контрола по отношение опазване на околната среда	5	Общински бюджет	Издадени наказателни актове	Община Борово		X	X	X	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2021-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодоляни. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2021-2028 г. на община Борово се извършва от Общински съвет - Борово, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БОРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кметът на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС могат да бъдат публикувани на официалния сайт на общината.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА

Неделима част от настоящата програма са:

1. Приложение №1 Доклад с резултати от анкетно проучване
2. Приложение №2 Раздел Лечебни растения
3. Приложение №3 Програма за управление на отпадъците на община Борово за периода 2021-2028 г.
4. Приложение №4 Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Борово за периода 2021-2028 г.